

Člani Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posredniška štampiljka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. • Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Špil in dopis naj se pošilja Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6.

Narodni poslanec Vladimir Pušenjak:

Finančna politika.

Radikalni klub je v svoji seji dne 5. marca 1926 odklonil imenovanje klubovih članov, ki bi v imenu kluba govorili in branili predloženi državni proračun.

Vso politično javnost je presenetil ta sklep radikalnega kluba, ker taki nastopi članov vladne stranke niso običajni, osobito ne v parlamentih, ako pripada isti stranki predsednik vlade, finančni minister in večina ostalih ministrov.

Kaj je povod tega izvanrednega koraka?

Splošna nezadovoljnost s finančno politiko, obupne finančne razmere v državi, neznosljiva, pretirana obremenitev ljudstva, neuvaževanje nujnih ljudskih potreb, razsipanje državnega denarja, pomanjkanje smisla za štednjo je dalo povod za nastop radikalne stranke kot vladne stranke, katere je po svojih poslancih zahtevala ozdravljenje naših financ, stavila razne predloge, a je ogorčena, da ni našla razumevanja ne pri predsedniku vlade, ne pri teli vladi.

Zanimivo je, da Radičeva stranka kot druga vladna stranka molči, da ne obsoja finančne politike vlade, da v smislu obljub na shodih in v časopisih ne nastopa proti pretirano visokim kreditom za vojaštvo, žandarmerijo, dispozične fondе, preveliko število ministrov in državnih podtajnikov, finančno stražo itd. itd. Ne le, da ne nastopa proti temu, temveč glasuje za nove kredite, za oboroževanje v znesku 500 milijonov dinarjev, peha se za nova podtajniška mesta, katerih prej ni bilo, ter pošilja v boj svoje člane kot govornike, ki kakor poslanca Babič in Pucelj hvalita vladno politiko in ne smatrata za potrebno, da bi kritikovala vladno politiko, kakor to delajo poslanci radikalne stranke. Da je selajo več povoda za kritiko ko kdajkoli prej, so najboljši dokaz dogodki v zunanji in notranji politiki. Navedem samo odredbe poskusno mobilizacijo. Gg. Radič in Pucelj se nič ne brigata zato, da bo ta poskusna mobilizacija mnogo stala, da po nepotrebnem razburja ljudstvo, da nalaga ljudstvu nepotrebne grotne žrtve, mu jemlje dragocen čas v spomladi, da bo že obstoječo veliko nezadovoljnost še povečalo.

Vsa javnost se začudeno vprašuje, ali so take odredbe v duhu kmečke politike, ali in komu koristijo. Kaj bi rekel Pucelj, kaj »Kmetijski list«, ako bi Davidovičeva vlada svoj čas odredila poskusno mobilizacijo, ako bi zahtevala 500 milijonov dinarjev za novo oboroževanje?

Poglejmo si sedaj nekoliko bližje finančno politiko, ki je izzvala odločen odpor v krogih vladne radikalne stranke!

Primanjkljaji v državnem gospodarstvu.

Finančna politika sedanje vlade je brez jasnih smernic. Gospodarska kriza je najboljši barometer za gospodarsko stanje v državi.

Državni proračuni ne odgovarjajo resničnosti, ker niso bili na razpolago pri njihovi sestavi računski zaključki. Posledica tega je, da so potrebni ogromni naknadni in izredni krediti, ki so znašali za leto 1925/26 nič manj ko 1361 milijonov dinarjev. Finančni minister dr. Stojadinovič ni, kakor običajno, poskrbel za dovoljno pokritje. Nelzbežna posledica te vse obsodbe vredne politike je, da je državno gospodarstvo mesec za mesecem izkazovalo znatne primanjkljaje, da ni bil finančni minister v stanu izplačati odobrenih kreditov, da se v zadnjih mesecih več ne izplačujejo redno plače profesorjem in učiteljem, da treba nebroj potov in pogonov, preden se doseže izplačilo po proračunu odobrenih kreditov.

Carinska politika.

Dne 20. junija 1925 je stopila v veljavo nova carinska tarifa, ki povišuje uvozne carine za 100—300%. Šele meseca oktobra je pričel poseben odsek finančnega odbora pretresati carinsko tarifo in je v več ko dveh mesecih delo končal. Finančni minister pa ne stori nobenega koraka, da bi se odebrili sklepi odbora v finančnem odboru, da bi finančni odbor predložil v odobrenje znatno spremenjeno carinsko tarifo narodni skupščini. To zavlačevanje se vrši gotovo radi tega, ker je odsek znatno zmanjšal razne carinske postavke, ker je oprostil od carine zlasti kmetijske potrebščine, katere nujno potrebujemo za napredek v kmetijstvu in katere moramo uvažati iz inozemstva. Nespametna je finančna po-

litika, ki ovira napredek kmetijstva, ki onemogoča povečanje produkcije in otežkoča stremljenje kmetijstva, da postane sposobno za konkurenco z drugimi državami.

Gospodarstvo v državnih monopolih.

Državni monopoli dajo državi največ čistega dobička, predstavljajo najbolj dobičkanosno gospodarsko ustanovo države. Po proračunu znašajo izdatki monopolov 685,8 milijonov dinarjev, dohodki pa 2424 milijonov dinarjev, čisti dobiček 1748,2 milijona dinarjev ali skoro 7000 milijonov kron. Žal je gospodarstvo pri upravi drž. monopolov v škodo države, najširših slojev ljudstva, v škodo proizvajalcev tobaka, v škodo uslužbencev monopola. Monopolski predmeti bi lahko bili cenejši, sadilci tobaka bi dobili boljše cene za tobak, uvaževali bi se lahko zahteve uslužbencev, ako bi se podjetje vcdilo po trgovskih načelih, ako bi se okoreli birokratizem opustili, ako bi se odstranili vsi oni činitelji, ki zasledujejo le sebične namene. Monopolsko upravo treba iztrgati iz rok strankarskih veljakov in jo dati v roke strokovnjakom (trgovcem, tehnikom in zastopnikom sadilcev tobaka). Radi slabega gospodarstva so cene potrebščinam za najširše sloje pretirano visoke. Uprava monopolov plača za škatljico vžigalic 15 para, prodaja pa iste za 1 Din, za 1 kg soli, katero uvozi iz inozemstva, plača 33 para, prodaja pa po 4.50 Din. Ako to ni navijanje cen, vobče ni treba govoriti o navijanju cen. Državno podjetje s takim odiranjem najrevnejših plasti naroda daje zelo, zelo slab zged — trgovcem.

Financarji.

Po proračunu imamo 8000 mož finančne straže, ki stane državo 193,5 milijonov dinarjev, razen tega še 5035 mož pogranične trupe, ki stane 101 milijon dinarjev, obe skupaj okrog 300 milijonov dinarjev, skoraj toliko kakor proračun kmetijstva in trgovine skupaj. Izdatki za te svrhe bi se lahko za eno tretjino, če ne za polovico zmanjšali, saj vemo, da finančni stražniki sami priznavajo, da je v nekaterih pokrajinah, kakor n. pr. v Sloveniji več ko ena tretjina finančnih stražnikov preveč. V finančnem odboru se je zmanjšalo stanje finančne straže za eno desetino, lahko bi se zmanjšalo trikrat toliko in državni blagajni prihranilo nad 100 milijonov dinar-

jev, ker bi se tudi pogranična trupa po izjavah ljudi, ki dobro poznajo delovanje te pomožne sile finančne straže, lahko zmanjšalo za polovico.

Poročilo finančnega ministra.

Finančni minister je podal tiskano poročilo, ko je predložil državni proračun narodni skupščini. Ker finančni minister namenoma izbegava javnost in kontrolo (nadzorstvo) državnega gospodarstva, ker ne vidi rad, da ima ljudstvo vpogled v drž. gospodarstvo, smo bili mišljenja, da nam bo vsaj v poročilu razložil svojo finančno politiko, dal pojasnila glede raznih gospodarskih vprašanj, katera so na dnevnem redu, podal smernice za bodočo finančno politiko. Predloženo poročilo nas je vse razočaralo, je silno skromno v primeri s poročili k prejšnjim proračunom, ne da nobenih pojasnil glede perečih vprašanj državnega gospodarstva, pač pa vsebuje polno — netočnih podatkov in zaključkov. Oglejmo si najvažnejše.

Trdi se, da predstavljajo le neposredni in posredni davki obremenitev ljudstva, kar ni točno. Kdor ve, da je draginja posledica visokih železniških in poštinih tarifov, kdor ve, da industrija vsled visokih cen premoga itd. ne more svojih izdelkov ceneje prodajati, kdor ve, da dohodki mnogih državnih gospodarskih podjetij ne zadostujejo za pokritje stroškov teh podjetij, ve tudi, da pomenjajo vsi državni dohodki obremenitev ljudstva, da se isti morajo, ako hočemo izračunati povprečno obremenitev za enega prebivalca, vzeti v poštev. Naša država ima 12.015.828, a ne 13 milijonov prebivalcev, kakor se trdi v poročilu, in znaša državna obremenitev za prebivalca 1041 Din, a ne 742 Din, kakor se navaja v poročilu. Koliko pride v Sloveniji na prebivalca? V letu 1924 in 1925 je plačala Slovenija 15% vseh posebnih neposrednih davkov, 19 odst. vsega invalidskega davka, 21 odst. davka na poslovni promet v vsej državi, mirno moremo računati, da najmanj 15 odstotkov vseh bremen v državi nosi Slovenija, kar znaša 1776 Din na osebo. Verjetno pa je, ako primerjamo plačilo davkov v Srbiji in Črni gori s plačilom davkov v Sloveniji, da ne pride na osebo v Srbiji niti 742 Din.

Samoupravne doklade.

V poročilu se navaja, da znašajo samoupravne doklade v Sloveniji 158% državnih davkov. Resnica pa je, da ima v Sloveniji izmed 2175 občin 1407 občin, to je dve tretjini vseh občin, občinske doklade nad 100 odstotkov, da ima izmed 23 okrajev v ljubljanski oblasti 17 okrajev doklade nad 150 do 402%, da ima izmed 21 okrajev v mariborski oblasti 14 okrajev okrajne doklade od 200—500 odstotkov. Ako vse to upoštevamo, znašajo samoupravne (občinske in okrajne) doklade v Sloveniji okrog 300%, a ne samo 158 odstotkov. Ako imajo občine v Vojvodini, Hrvatski, tu in tam v Srbiji, mnogo višje doklade, je razlog ta, da si tam določajo občinski predstojniki in občinski tajniki ogromne plače, dočim vrše v Sloveniji župani brezplačno svojo službo, ker njihova »plača« ni niti

dovoljna za pokritje stroškov opetovanih potov na okrajno glavarstvo, stroškov ob priliki rekrutovanja, spremljanja rekrutov itd. Poleg tega pa ti plačani predstojniki občin — v Vojvodini, Bosni, Dalmaciji itd. vladni komisariji — gospodarijo s premoženjem občin tako, da ogromne tisočake in tisočake leto za letom uporabljajo za namene, od katerih nimajo občine prav nobene koristi.

Druge netočnosti.

Proračun ni sestavljen v sm. določb zakona o državnem računovodstvu, v njem niso navedeni vsi državni dohodki, kakor dohodki tihotapskega fonda, kontrolnega fonda, fonda za podporo uradniških

zadruge; proračun je še bolj centraliziran, kakor prej, posledica je dejstvo, da so mnogi krediti izpuščeni, odnosno nezadostni.

Trdi se, da so državni dohodki proračunani na podlagi uspehov zadnjega časa, kar ne drži. V proračunu za 1926/27 l. znašajo državni dohodki 12 milijard 504 milijone dinarjev, akoravno se je v letu 1924/25 vplačalo le 11 milijard 190 milijonov dinarjev, akoravno znašajo državni dohodki v prvi polovici leta 1925/26 le 5 milijard 254 milijonov dinarjev. Sigurno je, da na podlagi uspehov zadnjih let ni mogoče v letu 1926/27 doseči državne dohodke v znesku 12 milijard 504 milijonov Din.

Domovina vedno bolj brezverska.

Dr. Žerjavova Domovina se vedno bolj razgaja in zadnja številka je že popolnoma odkrito nastopila proti cerkveni oblasti v verskih zadevah.

Dr. Žerjav sam, veliki svobodomislec in duševni oče »Domovine«, piše v uvodnem članku, da je teliček tisti, ki verjame, da je greh brati »Domovino«. Ker je škof, kot višji pastir naših duš najodločnejše svaril pred brezversko »Domovino«, je po mnenju Domovine »teliček« tisti, ki mu verjame, »teliček« tisti, ki uboga škofa, kadar govori in ukazuje v verskih zadevah. S tem se je »Domovina« javno in odkrito postavila na protiversko stališče in sedaj so na jasnem lahko tudi tisti, ki so doslej o tem dvomili.

Kristus je apostolom, katerih nasledniki so škofje, jasno in določno povedal: Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje.

In zopet: Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor pogan in očiten grešnik.

In še: Resnično vam povem, karkoli boste zavezali (zapovedali, razsodili, odločili — opomba ur.) na zemlji, to bo zavezano tudi v nebesih: in karkoli boste razvezali na zemlji, to bo razvezano tudi v nebesih (Mat. 18, 17, 18).

Katoličani imajo torej dolžnost papeža in škofo v verskih in cerkvenih zadevah ubogati. Če ga ne ubogajo — to svobodo ima vsak — s tem grešijo proti Kristusovemu nauku, kar je greh.

Če »Domovina« torej uči, da je nemumno ubogati škofa, če le-ta prepoveduje Domovino zato, ker je proti veri in Cerkvi, se jasno in določno postavlja proti oblasti, ki jo je Kristus dal Cerkvi. Tu »Domovina« ne more prav nič slepomišiti. Sama si je sodbo izrekla.

Da pa je odločba škofova glede Domovine strogo verska in cerkvena zadeva, ne pa morda politična ali strankarska, je pa izven vsakega dvoma. Cerkvini zakonik, ki ga je izdal papež Pij X. in ki velja za vesoljno cerkev, jasno določa v točki 1399, da so prepovedani spisi, »ki katerokoli katoliško resnico napadajo ali zasmejujejo, ki sramote bogočastje, ki cerkveno disciplino skušajo razrušiti in ki nalašč sramote cerkveno hierarhijo (papeže, škofa, duhovnike — op. ur.) duhovniški ali redovniški stan«. To je pisano v cerkve-

nem zakoniku. Torej gotovo cerkvena in verska zadeva.

Dalje govori določba 1405 cerkvenega zakonika, da morajo škofje in dušni pastirji svariti vernike pred nevarnostjo in škodo čitarja slabih spisov.

Škof je torej storil to, kar zahteva cerkveni zakonik. Na kakšen način to stori, to pa je v njegovih rokah.

Nihče pa se danes ne bo upal trditi, da Domovina v resnici ne napada verskih resnic, čeprav ne vsaka številka (v št. 18 iz l. 1924 navaja čitalce, da sv. Trojica izhaja iz poganstva, da je Marija bivša boginja Hera itd.), vsakdo ve, kako Domovina neprestano sramoti cerkveno hierarhijo (papeža, škofa, duhovnike), kakor z grdimi napadi zasramuje in jemlje dobro ime frančiškanskemu redu, kako skuša razrušiti cerkveno disciplino, ko hujska vernike, da ni treba škofa ubogati, čeprav ta ukazuje v strogo verskih zadevah.

Stvar je danes še bolj jasna, kot je bila: »Domovina« je časopis, ki nedvoumno spada pod zgoraj navedeno določbo 1399 cerkvenega zakonika. Zato je pa za vernega kristjana Domovino brati in naročati greh, tudi če bi škof o tem molčal.

Tu ne gre več za nobeno politiko in nobeno stranko, tu gre sedaj v prvi vrsti za duše, ki so v nevarnosti, da izgube vero in poštenje. To nam je tem bolj jasno, ker se je podobna zgodba že zgodila in žalostno dokončala na Francoskem. Francoski svobodomislec Combes (Komb), ki je katoliško cerkev na Francoskem uklenil v suženjske verige, je dejal: »Dve tretjini, da tri četrtine brezverne Francije se imamo zahvaliti svojemu časopisju.« Danes Francoz v ogromnem delu, če ne celo v veliki večini umira brez Boga in brez zakramentov.

To mi prav dobro vemo, vemo pa tudi, česar žal katoliški Francozi niso takrat vedeli, da je neizprosni boj proti tej časopisni brezverski kugi vestna dolžnost vsakega katoličana.

Isto framonstvo, ki se v Franciji sedaj odkrito bori zoper Boga in Cerkev, prav isto framonstvo pri nas zlasti potom Domovine in Jutra sedaj deloma še prikrito vodi boj proti Kristusu in njegovi Cerkvi.

Zato bomo vedno na straži!

Kakor očetje tako sinovi.

Duševni oče samostojne kmetijske stranke dr. Zerjav se ne more pomiriti radi škofovega pisma, v katerem je naš višji pastir jasno in določno povedal, da je »Domovina« nevarna in da greši, kdor jo prelira redno oziroma kdor jo z naročanjem podpira. Mesec dni že demokratski listi ne vedo pisati drugega kot proti škofu. Ker so stari liberalci iz demokratskih vrst naperili velike topove proti našemu zasluznemu nadpastirju, je mislil »Kmetiski list« da samostojni sinovi dr. Zerjavovi ne smejo zaostati. V treh številkah se bolj ali manj prikrito norčuje iz škofovega pisma. S tem je list znova pokazal svojo pravo barvo. Naj svobodomislec skriva svoje sovraštvo do Cerkve kolikor hoče, pridejo trenutki, ko se ne more zatajiti. »Kmetiski list« se je pokazal v pravi luči kot resničen Zerjavov sin, ko se zaletava v dr. Antona Jegliča. Če kdo tega lista ne bi doslej poznal s prave strani, ga spozna, ko ta sedaj radičevski časopis zavija na ogaben način škofovske besede. Pred dvema leti se je norčeval »Kmetiski list« iz goriškega nadškofa, ko je prepovedal igrati umazano in kvantarsko igro: »Vdova Rošinka«. Prej in poslej je namreč to prepovedano igro glasilo samostojnežev priporočalo. Ob tisti priliki je pokazal ta časopis, kako zasmehljivo je zanj vse, kar je s Cerkvijo v zvezi. Sedaj, ko se obreguje ob našega nadpastirja je samo potrdil staro pravilo, ki velja za vse liberalce: Volk menja dlako, narave nikoli.

Radič udarja na kulturno-bojne strune.

Da je Radičeva stranka svobodomiselnost, to se pravi protikatoliška, to je Radič sam že večkrat pokazal, pa tudi povedal. Se nam je v spominu, kako je svoj čas napadel katoliške škofo, kako slovenske duhovnike, kako se je izražal o veri. Sedaj pa je v finančnem zakonu hotel še prav posebej pokazati svojo ljubezen do katoliških Slovencev in je vstavil paragraf, da veroučitelji po ljudskih šolah ne dobijo nobenih nagrad. Če zato ne bodo veronauka učili, bodo to storili učitelji.

Radič dobro ve, da dobivajo naši kaplani tako beraško plačo, da niti 14 dni ni mogoče živeti od nje, kaj pa šele, da bi si nakupili potrebne obleke in knjig. Šola jim je za silo zboljšala položaj. Sedaj pa je Radič še to uknil, dasi so to čisto majhne vsote. En sam general na leto domalega več zasluži, kot bi dobili vsi slovenski veroučitelji — denar tu ni igral prav nobene vloge. Glavno je: radičevska stranka, katere člana sta tudi gg. Pucelj in Prepeluh, mora udariti katoličanstvo. Ali mislijo radičevci, da bodo na ta način spravili krščanski nauk iz šole, ali so to naredili zato, ker slovenski duhovnik drži z ljudstvom in ga ne prodaja za judežve srebričke velsrbskim velikašem.

Preklie. Prekliejo se vse izmišljene govornice od strani ljudi, katere so se govorile v moji trgovini zaradi gosp. L. Švegel iz Svavij. — A. KERN — KRANJ. 2038

Vsem našim naročnikom, čitateljem in prijateljem, doma in na tujem, želimo blagoslovljene in zadovoljne velikonočne praznike.

Upravništvo.

Uredništvo.

d Zadnji opomin! Pričujoča 13. številka »Domoljub« je zadnja, ki jo še dopošljemo vsem naročnikom, tudi onim, ki doslej še niso obnovili naročnine. Prihodnjo številko pošljemo samo naročnikom-plačnikom. Kdor se čuti prizadetega in želi še nadalje prejemati naš list, naj nemudoma obnovi naročnino vsaj za prvo polovico leta. Položnice so vsi prizadeti še enkrat prejeli v zadnji, 12. številki. Upamo, da v vašem kraju ne bo prav nikogar, ki bi v bodoče hotel biti brez »Domoljuba«.

Pismo iz Amerike.

(Tukajšnja okolica. — Slabo delo. — Ministrantli.)

Diamondville, Wyoming, 7. svečana 1926.

Čenjeni gospod urednik!

Upam, da mi boste odmerili mal prostorček v Vašem lepem listu »Domoljubu«. Sporočil bi rad nekaj malih novic, katere bodo mogoče zanimale rojake, ki so bili kdaj tu, pa tudi one, ki niso bili.

Naj začnem takoj z opisom kraja, kjer sedaj živim. Naselbina Diamondville (Dajmondvil) leži 82 milj severno od mesta Rock Springs, 6887 čevljev nad morsko gladino. Kakor večinoma po vsej državi Wyoming ljudstvo tudi tukaj služi svoj kruh z delom v premogovnikih različnih družb, kojih je več tu v bližnji okolici. Pokrajina je dokaj lepša kakor okoli Rock Springs-a, a radi visoke lege in nezadostne moče ne uspeva razen redke gorske trave po vsej prostrani okolici nič. Izjemo delajo le ozke lege, ležeče ob majhni rečici, koja se vije tu in tam skozi divje soteske, potem zopet skozi prav lepe doline, ki pa so le v dnu oživljene od blagodejne vode, dočim kažejo pobočja hribov božjemu solncu svoja izsušena in od vetra obrušena rebra. Povsod pa se je naselil človek, potem ko je zasledil več ali manj globoko v zemlji dragoceni črni diamant — premog.

Tako so nastale tukaj manjše ali večje naselbine, kakor je pač zahteval čas, ugodna prilika ali dober zaslužek. Bližnje naselbine so Okley, eno miljo južno, Kemmerer eno miljo severno, dalje Frontier tri milje severno, kjer je pred par leti izgubilo življenje čez 100 premogarjev radi vnetja razstreljivih plinov in premogovega prahu, po krivdi zanikrnih podjetnikov, kateri gledajo le na svoj žep, ne pa na uboge delavce. Po vseh teh naselbinah so razstreseni tudi slovenski premogariji, služoč v potu svojega obraza kruh sebi in družini. Dela se tukaj malo boljše kakor v okolici Rock Springs-a,

kajti premog je tukaj boljši kot oni iz premogovnikov Rock Springs. Delamo po štiri, tudi pet dni na teden, le premogovnik na Frontierju, kjer je bilo zaposlenih okoli 200 mož, je državni rudniški inspektor dal zapreti radi prevelike množine razstreljivih plinov. Tu se dogaja pogosto, da odpusti ena ali druga družba svoje delavce, in le-ti so izpostavljeni večkrat največji bedi. Če je odpuščen, treba iti za delom, a kje ga dobiti? Povsod se slabo dela. Ko je družba Gunn Quayly 12. svečana odslovila okoli osemdeset delavcev, smo se vpraševali, kam sedaj? V odgovor se je navadno dobil le obupen pogled, ki je le povedal: ne vem. Šli smo kakor sence brez upa in brez cilja. Desti nas je pustilo svoje družine tam, kjer so in smo šli iskat novega dela. Dragi rojaki, svarim vse pred deželo svobode, bodite prepričani, ni vse zlato, kar se sveti! Preden se podate na pot v novi svet, pomislite, kam da grestel! Vem, da je težko v domovini radi slabih poveljnih razmer, a te se tudi tu poznajo, žal le preveč. Sicer je težko radi novih postav dobiti dovoljenje za vstop v to deželo in jaz vam svetujem: le nikar ne hodite sem, da ne boste morda razočarani.

Kakor povsod, tako sem tudi tukaj spoznal, da so rojaki še precej dobro obranili vero in ljubezen do Boga. V Kemmerer je sicer majhna, a lepa irska cerkva sv. Patrika, zaščitnika irskih katoličanov.

Za tukajšnje razmere, kjer je večini bog le svitli dolar, je bilo primeroma veliko ljudi pri sv. maši.

Zastopani so skoraj vsi katoliški narodi; skoraj ni mogoče, predstavljati vam, ki ste doma, kako blagodejno vpliva na človeka v tujini daritev sv. maše. Brez te bi bila nedelja dolg, pust dan.

Najbolj so mi ugajali strežniki. Tu vidimo svetlolasega, belopoltega Irca, poleg njega zagorelega Italijančka ali Španca, najdivnejši izmed vseh štirih bo pač mali samojski zamorček čokoladnočrnega obraza, volnenih, kakor oglje črnih las in belo se svetlikajočih živih oči. Obnašanje teh malčkov pri službi božji je naravnost vzorno. Pri pogledu na nje si človek nehote stavi vprašanje, je-li res mogoče, da se kdo, ko doraste, da od brezvestnežev tako daleč zapeljati, da pozabi svoje najdražje — sv. vero?

Ženske obleke in rute

v največji izbiri samo dobre kakovosti. Cene nizke
R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“. LJUBLJANA

Zal, tudi med našimi rojaki se dobe, a tudi od teh se mnogi povrnejo, ko uvidijo, da je le edino sv. vera največji zaklad, brez katerega ni mogoče najti miru in zadovoljstva.

Slovani so tukaj zastopani polnoštevilno, najdeš vse, prav vse. Tu vidiš veselega, stasitega Slovenca, zgovornega Hrvata, samoljubnega Čeha, krotkega Slovaka, mrkega Srba, tihega Poljaka, dobrodušnega orjaškega Rusa poleg drznega, kakor jeklo trdega Bolgara in ponosnega Črnogorca. Vsi so edini, a vsak se spominja na srečne dni, ki so — bili.

Veliko jih je, ki bi se radi vrnili, pa se ne morejo; kajti denarna sredstva in mnogim tudi številne družine ne dopuščajo, da bi se mogli podati nazaj v svojo rojstno domovino.

Pozdravljam vse čitatelje Domoljuba, želeč jim vesele velikonočne praznike. Tebi, dragi »Domoljub«, pa obilo uspeha in novih naročnikov.

Jernej Jereb.

Pismo iz Francije.

Villers Semens, 22. marca 1926.

(Rop v baraki.)

Dragi »Domoljub!« Prosimo, dovoli nam majhen kotic, da malo opišemo naše življenje v Franciji. Leta 1924. smo se poslavljali od doma ter napotili v Francijo, vsak seveda z veliko nado, da bo tam mogel udobneje živeti kakor doma, in mogoče v par letih ali pa še prej, kar za bogateti. Nekateri je prevarila lakomnost, ker bi jim ne bilo treba od doma, nekateri seveda pa tudi potreba, da bi mogli tam malo lažje preživeti svojo družino ter plačevati davke, katere nam tako velike nakladajo; kar pa je bilo fantov, pa da si vsak ustanovi malo boljše svoje bodoče ognjišče.

Zato si ga je skoraj vsak pri odhodu privoščil par kozarčkov, in to seveda na francosko korajžo, in marsikateri je zapel: Zdaj gremo, oh zdaj gremo, nazaj še pridemo, ter veselo zavriskal.

Ali žal, vsi smo bili močno prevarjeni. Ko smo prišli v Francijo, smo se razpodeli na vse kraje. Nekateri v šume, drugi v rudokope itd. Bilo je tako slabo, da je večkrat, ko smo dobili plačo, marsikateri ostal dolžan na hrani, dasi je varčeval, kolikor mogoče. Zato smo se zopet začeli križati sem in tja, tako da smo se čez leto dni, t. j. okrog Malega Šmarna zopet sešli. Dobili smo, čeprav včasih bolj blatno, vendar ne težko stalno dobro delo in poštno plačo. Delamo vsi skupaj ob progih drž. železnice, kjer imamo tudi stanovanje v baraki. Skupaj nas je 20 mož in imamo tudi svojega kuharja, tako da nas hrana malo stane, komaj do 6 frankov dnevno, plača pa je po 2.70 fr. na uro. Dela se sedaj 10 ur. Pa glej, tudi tu ni sreče!

Kakor nam prinese vsaka številka »Domoljuba« mnogo novic iz domačega kraja o ropih in zločinih, se tega tudi v Franciji ne zmanjka. Čeprav že zastarana, vendar precej zanimiva novica se je bila tudi pri nas pripetila. Ker še našim domačim ni ničesar znanega, vemo, da jih bo precej zanimalo.

Ko smo 22. decembra odšli popoldne na delo, je ostal naš kuhar Leopold Petrič, star 17 let, kakor po navadi, sam doma v baraki, ki je oddaljena 10 minut od našega dela, ter opravljal svoje delo. Tedaj sta prišla v barako dva Poljaka, rekoč, da bosta tudi ona dva tukaj delala. Vprašala sta, če bo še za nju prostor za spanje in za hrano. Fantič seveda ni vedel za to ter se je izgovarjal, da naj počakata, kako bodo drugi razsodili, ko pridejo domov. Kar naenkrat pa skočita k njemu, ga zgrabita, zvežeta roke na hrbtu ter noge v členku, zamašita mu usta z robcem, tako da ni mogel klicati na pomoč in ne bežati. Potem sta ga vrgla pod posteljo ter z odejo in blazino pokrila. Nato sta vzela neko sekiro in kladivo ter vse kovčege razbila, preiskala in pobrala ves denar, kar ga je bilo v baraki, in to 9946 frankov, žulje nas ubogih delavcev. Nad vse srečni so bili tisti, kateri so imeli denar pri sebi. Ko sta svoje delo opravila, sta malega Poldiča ponovno povezala in odšla.

Ko je bil kuhar Leopold varen za svoje življenje, se je nekako s težavo znebil robca iz ust, da je mogel lažje dihati, plazil se je po tleh zvezan do bližnje hiše, kjer je občinski urad, da ga je tam rešil orožnik, ker je kričal pod oknom. Orožništvo je bilo takoj vse na nogah, telefonirali so na vse strani. Šele čez dober mesec so ju prijeli nekje daleč na nemški meji. Ker je orožništvo dognalo, da je to večja tolpa, se še sedaj vrši preiskava. Pa to nam vse nič ne pomaga, če napolnijo vse francoske zapore, če je pa ves trud in naši žulji zastoj. Zato smo obhajali božične praznike naravnost žalostno. Upamo pa, da bodo velikonočni vsaj malo bolj veseli.

Zatorej želimo tudi mi vsem čitateljem in čitateljicam »Domoljuba« vesele velikonočne praznike, posebno pa fantom in dekletom iz robarske, škocijanske in laške fare. Vsi prizadeti: Jožef Ivanc, Janez, Jožef in Leopold Petrič, J. Vdovič, Franc Pečnik, Alojzij Krampelj, Franc Gradišar, Iv. Starc. — Kakor tudi neprizadeti: Al. Petrič, Ivan Usnik, Iv. Strle, Al. in Rafael Podlogar, Anton Mihelčič, A. Steblaj, Matija Ferležar, Dr. Popovič, Vaso Skender in Alojzij Purhart.

Pismo iz Avstralije.

Woorloo, 26. febr. 1926.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem sorodnikom prijateljem in znancem iz daljnje severo-zapadne Avstralije. Tukaj se imamo še primeroma dobro, kakor smo se imeli s prvega začetka. In odkar nam je začel tako redno prihajati naš slovenski prijatelj »Domoljub«, ki nam prinaša iz naše slovenske domovine toliko novic, nas zelo kratkočasi posebno ob nedeljah, ko nimamo drugega dela. Tukaj sedaj ponehuje najhujša letna vročina. Sedaj se je začela druga sezona trgatve, ker so v tej okolici zelo veliki vinogradi. Neka ameriška komisija je ugotovila, da je v tem kraju največji vinograd na svetu. V vinogradu dela 3 mesece vsak dan čez 80 ljudi v času trgatve. — Ivan Matevžič iz Vrhnike, Ivan Vidmar in Feliks Drobnič iz Loža.

d Domoljubove nagrade so razun dveh ali treh že vse odposlane in jih imajo srečni lastniki izžrebanih številčk že večinoma tudi v rokah. Nagrade oblačilnega blaga, v kolikor ga nagrajani niso osebno dvignili, smo odposlali po pošti, zabojčki z milom so bili pa odposlani radi manjših stroškov z malo izjemami po železnici. Prejemniki dotičnih pošiljatev bodo prejeli obvestilo od svoje železniške postaje in jim bo železniška uprava izročila zabojček proti predložitvi podpisanega aviza.

d Za piruhe kupi svojemu prijatelju srečko Orlovskega stadiona. Vesel bo tvojega daru ne samo sedaj, ko srečko dobi, temveč še bolj potem, ko bo zadel lep dobitek.

d Iz pisma starejšega župnika. Brezversko »Domovino« strahotno boli, da jo je škof obsodil. Rada bi v prikriti obliki (tako so svobodomiselnici povsod delali, če jim je to kazalo) zastrupljali ljudstvo s svojim brezverstvom in sramotanjem vsega, kar je z vero v zvezi, pa ji je škof neusmiljeno potegnil krinko z obraza kakor svojčas Kristus farizejem, ki so zapeljevali ljudstvo. Da bi »Domovina« kolikor mogoče oslabil škofovo obsodbo, je priobčila v zadnji številki pismo »starejšega župnika«, ki obsoja škofov nastop zoper »Domovino«. Pisma pa, kakor se more sklepati iz vsebine in sloga, ni pisal noben župnik, temveč so ga napisali gospodje Domovinarji sami. Mi tudi ne moremo verjeti, da bi bil med župniki v naši Sloveniji kdo, ki bi mogel napisati tako pismo, zakaj naši duhovniki so res pastirji izročene jim čede, ne pa najemniki, ki zbeže, kadar pride volk med čedo.

d Galica in seljačka vlada. Naši poslanci so posredovali pri finančnem ministru in pri državnem podtajniku radičevu Neudorfjarju, da se dovoli carine prost uvoz galice. Oba sta izjavila, da vlada tega ne bo dovolila. Zato bodo vinogradniki morali plačevati 1.52 Din carine za 1 kg galice. Kje je Pucelj in njegovih 50 poslancev, ki sede v vladi?

d Slovence padel v bojih v Siriji. Ivan Koželj iz Zagorja je odšel na Francosko, kjer je začel v tujsko legijo, s katero je moral na vojsko proti upornim Druzom v Siriji (severno od Palestine). Sedaj je došlo poročilo, da je v ondotnih bojih

d Pri občinskih volitvah v Trbovljah je dobila SLS 360 glasov, neodvisni 472, socialisti in komunisti 760, gospodarska lista 567. Vse druge stranke precej manj.

d Zopet imenik družbe sv. Mohorja. Prihodnji koledar Družbe sv. Mohorja bo zopet prinesel celoten imenik vseh članov. Tega imenika smo Slovenci zelo pogrešali.

d Proti umazani knjigi. Tudi v Združenih državah Amerike pripravljajo strogo državno postavo zoper umazano in nepravno knjigo. Sploh se v celi Evropi kaže gibanje proti pohotnemu tisku. Pri nas so upeljali tiskanje in razširjanje grdih in pohotnih knjig liberalci, ki jih pišejo ter judovsko usiljivo ponujajo po »Jutru« in brezverski »Domovini«. Liberalci so itak med naše ljudstvo zlasti med meščanstvo, zanesli celo močvirje nenravnosti baš s tiskom, tako, da se je v zadnjem času boljši del liberalne inteligence obrnil proti temu

amazanemu slovstvu, ki ga razširjata »Jutro« in »Domovina«. O tem bomo o svojem času še več poročali.

d **Kronanje kralja Aleksandra** se bo najbrž vršilo še letos v avgustu v srbskem samostanu Žiče. Po kronanju bi prišla na obisk na kraljevi dvor v Italiji italijanski kralj in francoski predsednik.

d **Venčanje g. Pašiča**. Povodom 80-letnice (pravzaprav 85 letnice) bodo g. Pašiča venčali z zlatim lavorovim vencem.

d **Za župnika v St. Janžu** bo imenovan g. Janez Črnilc, kaplan v Ribnici. Beneficiat v Vogljah pri Senčurju je imenovan g. Franc Rajčević, doslej župnik v Lučinah.

d **Popravljen krivica**. Svoj čas so liberalci Žerjavove stranke, ko so bili še v vladi, dosegli, da župniki, ki imajo manj ko 200 hiš v župniji, ne dobivajo nobenih draginjskih doklad, to se pravi: nobene plače. S tem so Jutrovcem in Domovinarji, ki naravnost strastno sovražijo vero in Cerkev, hoteli uničiti male župnije, da bi potem lažje, ko ne bi bilo duhovnika, v njih sejali seme brezverstva in nenravnosti. Sedaj je finančni minister na pritisk naših poslancev dosegel, da tudi taki župniki dobijo tisto borno doklado, ki jo daje država.

d **Poročil se je** v nedeljo 28. t. m. na Dobrni pri Celju g. Ivan Hribar, bivši pokrajinski namestnik za Slovenijo z gospodično I. Goričan iz Nove cerkve pri Vojniku.

d **Naš kovan denar**. V teh dneh pripelje v Gruž poseben parobrod za 20 vagonov novega kovanega denarja po 1 in 2 Din. Polovico denarja bodo izložili v Gružu, ostalo polovico pa v Sušaku. Znano pa je, da imamo že v zalogi kovani drobiž po 10 in 25 par, ki ga je vlada leta 1920 dala v promet, pa ga potem zaustavila, ker je bila kovina več vredna kot pa je novc veljal. Še zdaj je novc po 25 par dražji za državo kot pa 2 dinarski denar. V načrtu imajo, ta novc še zadržati. Pač pa nameravajo dati v promet en milijon zlatnikov s sliko kralja Aleksandra. Te zlatnike bi dali skovati iz zlatnikov, ki jih je naša država dobila iz likvidacije avstro-ogrške banke. To namero hočejo izvršiti letos ob priliki kraljevega kronanja v avgustu.

p **Nov udarec Žerjavovega centralizma** proti Slovincem. Železniško ministristvo namerava vse urade za nabavo vseh železniških potrebščin prenesti v Belgrad. Na ta način bo slovenska trgovina in obrt zopet udarjena za težke milijone. Dr. Žerjavov centralizem nam vsak dan občutneje vleče kožo s telesa. Ko bi imeli Slovenci avtonomijo, bi se železniške potrebščine za Slovenijo kupovale samo v Sloveniji. Poslanca dr. Korošec in Žebot sta posredovala pri železniškem ministru, naj svojo namero opusti.

d **Nenavaden pomočnik**. Dr. Milan Draganec, sin zagrebškega pekovskega mojstra, je napravil pred strokovno komisijo zagrebške obrtne zadruge z odličnim uspehom skušnjo za pekovskega pomočnika. Pred časom je prišel do prepričanja, da je dandanes boljše biti dober pekovski mojster, kakor pa slabo plačan državni

uradnik ali pa advokat in je vstopil v pekarno svojega očeta kot pekovski vajenec. d **Vzgoja brez vere**. V letu 1925 se je zastrupilo v Belgradu 390 deklet, od teh 389 — torej razen ene — radi nesrečne ljubezni.

p **Liberalni švindeli**. Kako so Žerjavovi pristaši ob zadnjih volitvah skoro povsod goljufali kjer so le mogli, o tem smo si vsi na jasnem z liberalci vred. To je sedaj potrdil tudi stol sedmorice v Zagrebu, ki je oprostil mizarja Ivana Jakoliča iz Zeleznikov, ker se je le-ta radi sleparskega ravnanja liberalne volilne komisije izrazil, da je to »švindeli«. Liberalci so ga seveda za to tožili, sodišče pa je reklo: »S to besedo je obtoženec povsem točno označil odborovo postopanje »švindeli«, sleparija je bila uradno potrjeno na volilnem zapisniku, da je bil obtoženec neznan, ko so ga vendar vsi odborniki izvzemši predsednika, osebno poznali. Nezakonito, celo sleparsko postopanje zakon zabranjuje.« Zato je bil Jakolič oproščen, pohvalo najvišjega sodišča pa naj si dični žerjavovi vtaknejo za klobuk.

Krekovi Izbrani spisi po znižani ceni. Krekove Izbrane spise bo začela izdajati kot izreden književni dar svojim članom Mohorjeva družba; tako bodo postali dostopni širokemu krogu bravcev po kar mogoče nizki ceni. Ker je pa I. zvezek Krekovih spisov izšel že pred tremi leti v založbi društva Dr. J. I. Krek, je društvo ceno I. zvezku znatno znižalo, tako da bo mogoče vsem, ki si nameravajo naročiti II. zvezek pri Mohorjevi družbi, nabaviti si tudi I. zvezek. Odslej stane I. zvezek Krekovih Izbranih spisov vezan 35 Din (po pošti 38 Din), broširan 25 (po pošti 28 Din), kar je prav nizka cena za knjigo, ki obsega 188 strani velike oblike in poleg tega še tri priloge slik na boljšem papirju. Knjiga se naroča pri Novi Založbi v Ljubljani, Kongresni trg 19.

d **Žrebanje loterije za Orlovski stadion** se bo nepreklicno vršilo dne 30. maja.

d **Orjaški kostanj**. Poroča se nam: Na Suši v St. Ožbaltu pri Trojanah je posekal posestnik Tomažkovec starodaven kostanj, ki je iskal para po Sloveniji. Meril je v obsegu 17 metrov. Svoj čas je rodil obilno dobrega kostanja. Zadnja leta je izgubil skoro vse vejevje, bržkone je vanj treščilo. Ker je bil votel in je že umiral, ga ni kazalo ohranjati. Podoben je bil velikanskemu štoru, v čegar voltini bi našla prostora vsa živina majhnega kmeta. Po lanskem »Mladiki« doseže kostanj najskrajnejšo starost 2000 let z obsegom 60 m. Ako odbijemo dve tretjini od te številke, najdemo, da je najmanj 22 rodov na Suši pobiralo pod istim drevesom dobrodošel sad. — Tukaj prosim milosti opomba, ki je uradno dognana resnica, da se naša župnija pravilno piše St. Ožbalt, ne pa Sv. Ožbolt ali kako drugače.

d **Ne zaupajte neznanim ljudem!** 17. t. m. se je pri Petru Nagodetu v Podolnici pri Horjulu oglašil neki tujec, ki se je izdajal za mesarja iz Postojne. Poprosil je za voz in konja, da gre v sosednjo vas vole kupovat. Ker gospodar radi španske boleznici ni mogel sam peljati, je izročil voz in konja svoji 15letni hčerki, ki je peljala me-

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo pregovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva.

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schicht-ovo milo.

Kateri so pametnejši? Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več ikoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

sarja do Viča, kjer je tujec rekel deklici naj počaka, ker gre v neko stransko vas. Tujec se je odpeljal z vozom, pa ga ni bilo več nazaj, deklica pa se je sama vrnila domov. Vsa poizvedovanja so doslej ostala brezuspešna. Konj je rdeč z belo liso na glavi, spodnji del zadnjih nog je tudi bel. Voz je zapravljenec rumeno lakiran.

d **Proti škofu Zadravcu** na Madžarskem, ki so ga obtožili sokrivde v ponarejanju bankovcev, so ustavili sodno postopanje, ker se je izkazalo, da je popolnoma nedolžen. »Jutro« in »Domovina« tega seveda ne bosta preklicala, dasi sta s posebno naslado poročala o tem.

d **Žrtve dela**. Dne 23. marca t. l. je bilo zaposlenih pri rudniškem kamnolomu v Zagorju več delavcev. Delavec Franc Kopitar iz Škofje vasi, okraj Celje, je premikal z železnim drogom večjo, že nalomljeno skalo. Hotel jo je zvaliti navzdol, pa je pri tem sam zgubil ravnotežje in padel kakih 40 m globoko. Pri padcu preko skalovja je zadobil smrtonevarne poškodbe na telesu in si razbil lobanjo.

d **Smrtna nesreča**. Dne 17. t. m. popoldne je peljal posestnik Franc Lipovšek iz Podlipovce, občina Kolovrat, približno 300 kg sena, naloženega na lahkem vozičku. S seboj je imel za pomoč pri nakladanju 63 let starega preužitkarja Martina Brvarja iz Podlipovca št. 5. Prispevši z vozom blizu Krač, se je voziček iz neznanega vzroka prevrnil in pokopal Brvarja pod seboj in sicer tako nesrečno, da je obležal slednji na robu poti in bil od voza pritisnjen čez želodec. Lipovšek je sicer rešil Brvarja takoj izpod voza in poklical zdravnika, vendar je podlegel Brvar dne 22. t. m. po hudih mukah notranjim poškodbam.

d **Orli in Orlice!** O velikonočnih praznikih od hiše do hiše s srečkami Orlovskega stadiona. Ne bo ga pravega Slovence, ki ne bi vsaj z eno srečko pomagal graditi veličastnega spomenika slovenskega katoliškega ljudstva.

d Najtežja vola v Sloveniji je kupil mesar g. Marčan v Ljubljani in sicer od pivovarne Union. Oba tehtata 2012 kg.

d Šola za smejanje. Kaj si vse ljudje izmislijo! V Parizu so ustanovili šola za smejanje, da se ljudje znajo prav smejati. Ta šola je tako draga, da tisti, ki dobivajo račun za šolanje, se takoj nehajo smejati.

d D'Annunzio zblaznel. Znani italijanski pesnik in pustolovec D'Annunzio je zblaznel in je pod zdravniškim nadzorstvom. Pred kratkim so v Milanu igrali njegovo igro »Sv. Sebastijan«, ki je pa taka, da so katoličani isti večer v svojih cerkvah priredili zadostilne pobožnosti.

d Žrtev poklica. V Trdkovi, eni naj-severnejših slovenskih občin je v nedeljo 21. t. m. okrog pol štirih popoldne neki neznan tihotapec ustrelil pripravnika finančne kontrole g. Juga, ki je bil doma iz vasi Razborje na Štajerskem. Jug je patroliral ob meji in pri tem naletel na okrog 20 let starega fanta, očitno tihotapca, z nabasanim nahrbtnikom. Jugu se je zdel fant sumljiv, zato ga je pozval, naj gre z njim na stražnico. Nekaj časa je šel mirno, šele ko sta prišla v takozvano »mačkovo grapo«, je neznan tihotapec nenadoma zgrabil Juga, ga podrl na tla, mu izvil puško, odskočil par korakov proč in ga je ustrelil v trebuh. Jug, ki se je med tem že pobral, se je zopet zgrudil na tla. Tihotapec, ki je govoril prekmurski, pa jo je odkuril nazaj proti madjarski meji. Jug se je z veliko težavo priplazil do prve hiše, odkoder so pozvali njegove tovariše, ki so ga takoj odpeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer je umrl. Napadalec je najbrže zbežal čez mejo.

d Tatvina. Posestniku Jožefu Bohinju z Misač pri Podnartu je na praznik, 25. t. m. odnesel še nepoznan tat 3750 Din in nekaj obleke. Domači so odšli k maši, le stari oče je bil doma, ključ se pustili na oknu. Ljudje pazite, ker zlata doba poštenosti je pri nas že davno minula.

d Od doma je šel dne 2. marca gluho-nemi Janez Hočvar iz Kamnega vrha št. 6. Star je 45 let in je srednje postave. Hlače ima iz rjavega žameta, oblečen je v črn suknič in obut v škornje. Kdor bi vede kaj o njem, naj sporoči orožniški postaji v Žužemberku.

d Umrl je v Novem mestu pri usmiljenih bratih v Kandiji p. Otokar Aleš v 72. letu starosti. Bil je svoj čas 30 let učitelj na novomeški ljudski šoli.

d Vse pride na dan. L. 1919 sta bila v Dolah pri Litiji zažgana dva mlina. Eden je čisto pogorel, drugega so rešili. Nihče ni vedel, kdo je ogenj podtaknil. Sedaj pa je prišlo na dan. 27letni mlinar v Reki je iz zavisti nagovoril svojo sestro Marijo, naj mlina zažge ter ji obljubil dvojno doto. Sedaj pa je dekle zahtevalo svoje plačilo, brat pa je zagrozil, da jo bo naznanil radi požiga. Ker je to povedal preglasno, so orožniki posegli vmes in oba zaprli.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Narodna skupščina.

V narodni skupščini se je nadalje razpravljalo o proračunu. Pri proračunu za agrarno reformo je govoril tudi poslanec Klekl, ki je s številkami in imeni dokazal, kakšno korupcijo uganjajo radičevci z agrarno reformo v Prekmurju, kjer oddajajo veleposestva bogatinom, ki so njihovi pristaši, kmetje pa odhajajo praznih rok. — Z velikim zanimanjem so poslanci čakali na poročilo zunanega ministra dr. Ninčiča, ki pa je povedal samo to, kar vsi časopisi pišejo, kaj je pa v resnici delal v Rimu in Parizu, je lepo molčal. O odnosih z Italijo, ki ugonablja naše brate, je govoril zelo prisrčno. K poročilu zunanega ministra se je priglasilo polno govornikov. Prvi je dobil besedo poslanec dr. Hohnjec. Najprvo se je pritoževal, da narodna skupščina čisto nič ni poučena o naši zunanji politiki, da bi ji morala dajati smernice. Nato je prešel govornik na naše razmerje do Italije. Opisal je trpljenje, ki ga morajo prenašati naši rojaki, živčiči v Italiji in to baš v času, ko se Mussolini in Nrič prijateljsko sestajata. Do sedaj je bila Slovincem in Hrvatom v Italiji dovoljena vsaj mrvica materinskega jezika v šoli. To mrvico jezikovne pravice je laška vlada, ki je sklenila z nami dve prijateljski pogodbi, odpravila prav v času, ko je bil dr. Ninčič v Italiji in se je razgovarjal z g. Mussolinijem o razširjenju in poglobitvi teh pogodb. (Burni protestni kilci proti Italiji.) G. Mussolini posnema asirskega kra-

d Obesili so 29. t. m. v Celju morilca in roparja J. Hotka, ki je 27. febr. lanskega leta umoril pri Dobovi Josipa Kraljiča ter ga cropal. Morilec je do zadnjega odklanjal duhovnika in umrl nespokorjen.

d Polžja hišica se imenuje najnovejša zbirka otroških pesmic, ki jih je poklonil Karel Širok naši mladini za piruhe. Z mičnimi sličicami prof. S. Šantla opremljena knjižica ne bo le dobro došla našim malčkom, ampak tudi njih vzgojiteljem, ker nudi za jezikovni pouk in za deklamacije mnogo nove snovi. Knjižico je založila Minka Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1. Cena broširanemu izvodu 12 Din, vezanemu 14 Din.

d V boju za boljše živce in večjo delazmožnost bo dobro služila poučna brošura Ernesta Pasternacka v Berlinu, S. O. Michaelkirchplatz 13, ki jo na zahtevo dobi vsakdo zastonj. Opozorjamo na zadevni prospekt, ki je priložen celemu nalogu današnje številke.

d Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte! 1822

d Krojni tečaj za krojače, šivilje in nešivilje na Starem trgu 19/I. Pričetek dne 6. aprila, za zamudnike čas do 8. aprila. Vpisovanje dnevno. — Krojni pouk potom pošte. Razpošiljanje in izdelovanje krojev,

lja Tiglet Pilezarja, ki je že pred 3000 leti zaukazal vsem svojim državljanom, da morajo govoriti samo asirski jezik.

Ta izvajanja niso napravila globokega vtisa samo v zbornicah, nego tudi v ložah. Bil je višek, ko je dr. Hohnjec svečano izjavil, da pravega in resničnega, še manj pa prisrčnega prijateljstva med Jugoslavijo biti ne more, če laška vlada ne bo spoštovala prirodnih pravic našega naroda, ki biva pod njeno oblastjo.

Enako krepko so učinkovala izvajanja dr. Hohnječeva glede položaja koroških Slovincem, ki kljub vsem določbam mirovniških pogodb ne uživajo pravic, da bi se mogli razvijati na podlagi materinega jezika in svoje lastne kulture. Slovinci na Koroškem so radi nestrpnosti nemških nacionalcev obsojeni na narodno smrt. Nima jo niti ene narodne šole, kakršno zahtevajo. Za Nemce v naši državi zahtevajo Nemci narodno in kulturno avtonomijo, Slovincem na Koroškem pa ne privoščijo niti ene slovenske šole. Zato moramo proglasiti načelo: Kar nimajo Slovinci na Koroškem, do tega tudi Nemci v naši državi nimajo pravice.

Nato se peča govornik z vprašanjem priklopitve Avstrije k Nemčiji. Poudarja, da mora stati naša država, ako bi prišlo kdaj res do priklopitve, na stališču, da ne sme priti noben Slovinc v nemško državo.

Govornik se nato bavi z razorožitvijo, ki je nujna posledica gospodarskih in finančnih razmer v državah in posledica temeljne misli, na kateri je osnovano Društvo narodov. Glede tega je Jugoslovanski klub vedno in vedno poudarjal potrebo, da zmanjšamo dobo vojne službe na šest mesecev. Tudi našo državo, kakor mnoge druge, bodo razmere same prisilile, da to stori.

Ko je bila končana debata o zunanji politiki, je podal svoje poročilo finančni minister dr. Stojadinović. Opravičeval je velikanski proračun in pripovedoval o svojih pogajanjih glede dolgov v Ameriki, v Londonu in Parizu. Rekel je, da je z njimi zadovoljen, povedal pa ni, kakšne uspehe je dosegel. — Nato je govoril temeljito o naši finančni politiki poslanec Pušenjak. Njegov govor obsega približno iste misli, ki jih obravnava v današnjem uvodnem članku.

Nadalje je govoril o finančni politiki poslanec Smodej, ki je zlasti na zgledih dokazoval, kako vlada gospodarsko ubija Slovenijo. Dr. Gosar pa govoril, kako se v predloženem finančnem zakonu zapostavlja delavstvo ter se je ostro obrnil proti kulturnoobojnim namenom, ki jih Radič skuša uveljaviti v finančnem zakonu.

Shodi SLS.

Na praznik Matere božje 25. t. m. zjutraj sta napravila v Metliki shod poslanca dr. Kulovec in Franc Zebot. Isti dan popoldne sta govorila prvi na Suhorju, drugi v Radovici. Povsod so bili shodi zelo številno obiskani in poslušalci z izvajanjih poslancev zadovoljni. Pokazalo se je, da radičevci zastonj računajo na to, da je Bela Krajina blizu hrvatske meje. Preveč pozna naš človek hrvatsko stran, da bi slepo sle-

dil. Da z radičevščino ni dobička je ljudstvo že prej vedelo, danes pa čuti na lastni koži. Polnih osem mesecev sede radičevski ministri na vladi, a konec je, da Pucelj in vsi radičevci glasujejo za proračun, ki bo naše kraje spet eno leto davil. Smešna se pa zdi vsakemu pametnemu človeku tudi hrvaška republika. Kaj je bilo šest polnih let vpitja o republikli in njeni sreči. Sedaj so jo zatajili in na Jurjovski brod, kamor se je prišel Radič pokazati, so prišli s popravljenimi zastavami. Republiko so morali lepo zaflikati, da je ne vidi Pašič. Hudi časi so za nas, toda možje, ki se leve kot gad, ne morejo prinesiti boljših. Bela Krajina je prepričana, da je še vselej zmagala močatost.

Razlika med žerjavovci in SLS.

O tem razpravlja »Narodni Dnevnik«, ki je g'alo zmernih liberalcev in ki piše: »Razlika je ta, da je program SLS star, idejno sitajno fundiran (utemeljen, op. ur.) in normativen, dočim so bili vsi dosednji programi tej protivnih strank sestavljeni le prigodno, od danes do jutri. Danes so računani v toliko jasni, da bi SDS (to je Žerjavova stranka, op. uredn.) v svoji veliki gorečnosti do belgrajske gospode prodala Slovenijo, vse njene pravice in življenske nujačnosti za pipo tobaka, da ni bilo SLS. Ako bi šlo edinole po volji naše napredne gospode, kolikor je prešla v tabor mentalitete (miselnosti, op. uredn.) belgrajske gospode, bilo bi ob njenem sodobnem mišljenjskem stanju, ki ga kaj dobro poznamo — z vso našo tradicijo, z vso našo krvavo pridobljeno kulturo in z vsem našim gospodarstvom — pri kraju. Kajti nesrečni pojem o kulturni enakosti vseh narodov naše države, kakršnega zastopa tudi velik del naše inteligence, nam je napravil več škode v kulturnem in gmotnem oziru v tej kratki dobi ujedinjenja, kot malone vsa svetovna vojna. Ako bi ta pojem zadobil absolutno premoč, bo pomenilo to stanje najhujše podjarmljenje in črno suženjstvo. Zato gre stranki SLS in njenim predstavnikom, to pa ne glede na vse njene napake — največja zasluga, ker je ob najkritičnejšem času, ko je večji del naše inteligence zapustil domovino, svoj narod in njegove tradicije ter se polakomnil zlata in časti, tako krepko zaustavila to gibanje in časti, tako krepko zaustavila to gibanje.

Zdaj pa primerjaj članek, ki ga je napisal dr. Žerjav v zadnji Domovini.

p Kinetska zveza za kranjski sodni okraj priredi dne 6. aprila (veliki torek) ob 11. uri v Ljudskem domu v Kranju shod, na katerem poroča posl. Brodar. Če bo le mogoče, pride še en govornik iz Ljubljane. — Polnočestvilna udeležba je za člane KZ obvezna! — O d b o r.

p Narodno skupščino bi Pašič rad odgodil do 10. maja, naši poslanci pa se temu upirajo in zahtevajo, da se takoj predloži skupščini zakon o izenačenju davkov.

p Kakor lajna. Žerjav v »Domovini« spet ponavlja, da v »Domoljubu« vodimo gonjo proti Srbom. Pozvali smo ga že, naj vendar to dokaže. Mi ne sovražimo nikogar, a zahtevamo enakopravnost. To pa ni

nikaka gonja. Toda g. minister dr. Žerjav noče biti toliko moški, da bi svoje trditve dokazal. Kako more misliti, da ga bo naš kmet, ki da na moško besedo, smatral za resnega?

p Narodnjak pa tak! Okrajni zastopi na Štajerskem so bili kmalu po prevratu razpuščeni. Vzrok je bil, ker so bili v nemških ali pa nemškutarških rokah. Sedaj pa se je dr. Žerjav spomnil, da je to greh naše stranke. Tudi za Nemce se bi sedaj vlekel ta napredni narodnjak, če bi mogel zadati naši stranki udarec. Toda udarec zadeva le njega. Zakaj ni razpisal novih volitev, ko je bil vsemogochi predsednik pokrajinske vlade v Ljubljani? Zakaj niso demokratje razpisali volitev, ko je sedel dr. Kramer v belgrajski vladi, zakaj ne, ko je bil njih višji poveljnik Pribičević notranji minister? Odgovor je lahek: Ker so vedeli, da bi zmagala SLS. Ta strah pred klerikalizmom preganja dr. Žerjava, ga davi kot mora.

p Vest peče centraliste. O samoradikalni centralistični vladi iz leta 1923 sanja dr. Žerjav. Četudi dobro ve, da so poslanci naše stranke vedno glasovali proti vsem zakonom, ki jih je ta vlada predložila, vendar trdi, da je SLS to radikalno vlado podpira. Mora pač nekaj reči, ker je v zadregi, pa imenuje protiglasovanje podpisarje. Toda na eno mož pozablja, da bi ne bilo centralistične samoradikalne vlade 1. 1923, če ne bi on 1. 1921 glasoval za centralistično ustavo. Saj razumemo, da danes vse liberalce vest peče, ker so iz samega sovraštva do vsega slovenskega, napravili nerešno vidovdansko ustavo, toda, če vest peče, se je treba poboljšati, gospodje svobodomiselnici, ne pa valiti svoje grehe na druge.

p Berba v radikalni stranki. V radikalni stranki je prišlo do odkritega boja med Pašičem in Jovanovičem. Slednji je odložil predsedstvo pripravljalnega odbora za Pašičevo proslavo. Pašičev sin Rade, ki ga toči Jovanovičev zet dr. Stojadinović, je Jovanoviču javno očital stvari, ki diše po korupciji. Jovanović nanje ni odgovoril, ker kakor pravi, bi moral sicer izdati državne tajnosti. Pašič bo skušal borbo za enkrat še potisniti v ozadje, dokler se mu ne bo ponudila prilika, da Jovanoviča potisne iz stranke.

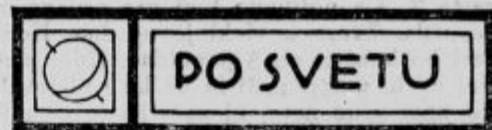
p Kako se dela z denarjem? Naši poslanci so povodom spora med Pašičevim sinom in dr. Stojadinovičem vložili na finančnega ministra interpelacijo, v kateri navajajo, da se državne potrebščine plačujejo po 100 odstotkov in več dražje kot jih dobijo zasebniki. To pa da zato, ker dobijo gotovi gospodje visoke provizije. Pri nas pa si dinarje utrugujemo, da plačujemo visoke davke. Dr. Žerjavov centralizem je res sijajen!

POD VELBOM

Češkuti & Zajc. Ljubljana, Stari trg 3

Solidno, poceni in dobro kupite za ženske: neveste, dekleta; za moške: ženske, fante; otroke in novorojenčke

Primerno za vsakogar. — Pojasnila proti znamki za 1 Din »Propaganda«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/II.

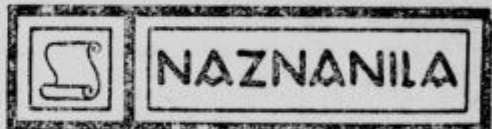
20letnica goriškega nadškofa dr. Sedeja. Na praznik Marijinega Oznanjenja je preteklo 20 let, odkar je bil goriški nadškof dr. Sedej slovesno umeščen. Doživel je burne in težke čase, da je vztrajal. Bog mu naj blagoslovi njegovo trudapolno delo!

Matteottijevi morilci obsojeni. V laškem mestu Chetiju se je 24. t. m. končala razprava zoper Matteottijeve morilce. Glavni krivci Dumini, Volpi in Poveramo so bili obsojeni vsak na 6 let; od tega so jim 4 leta vsled amnestije odpuščena, a ostanek so prestali s preiskovalnim zaporom. Ostali obtoženci pa so bili popolnoma oproščeni.

Rumunska vlada odstopila. Rumunski vladni predsednik Bratianu je poslal skupščino domov, sam pa je s svojo vlado odstopil.

Angleški poslanci potujejo v Rusijo. Angleži odločno zahtevajo od vlade, da se vpostavi redne trgovske zveze z Rusijo. Da se na licu mesta prepričajo o razmerah v Rusiji, bodo tja potovali štirje poslanci, ki pa niso komunisti, ampak konservativci. Pri nas je pa vlada ukinila delovanje delavske zbornice, ker je ta hotela poslati odposlanca v Rusijo proučevati tamkajšnje razmere.

Češkoslovaška uradniška vlada pred parlamentom. Nova češkoslovaška vlada se je 24. t. m. predstavila parlamentu s kratko izjavo, da bo izvrševala program prejšnje vlade.

Petletnica Pevske zveze. 18. aprila se bo vršila v Ljubljani petletnica Pevske zveze, ki je bila najprej določena na prošlo jesen, a smo jo morali iz več nepremagljivih vzrokov prestaviti na letošnjo pomlad. Priprave so v lepem teku. Sodelovalo bo 5 okrožij, ki bodo pela posamič strnjena v enotne zборе in skupno v enem zboru. Spored slavnosti bo tale: Zjutraj do 9 vaje okrožij, vsako zase v prostoru, ki ga jim bomo naznanili. Ob 9 točno skupna vaja v Unionu za mašo in koncert. Ob 10 sv. maša pri franciskanih. Po maši slavnostno zborovanje v Unionu, za tem skupna vaja. Ob pol 4 koncert. Po dosedanjih računih bo nastopilo v skupnem zboru okrog 700 pevcev, ki bodo peli: Premrl — Rože za Marijo in Jezus je majhen za sopran in alt, Gerbič — Slovanski brod za moški in Premrl — Raj za mešani zbor. Note smo razposlali. Kdor je note dobil, pa ne bo sodeloval, naj nam jih vrne, ker nam jih je zmanjkalo. Pevci! 18. aprila je naš praznik! Komur je kakorkoli mogoče, naj se udeleži! Nihče ne sme manjkati pri tej slavnosti, komur razmere količkaj dopuščajo. Vožnja bo polovična. Vsa pojasnila dobite pri Pevski zvezi, Miklošičeva

zem letu 1925. prestati precejšnje težave. Predvsem je bilo treba vpostaviti mlekarstvo poslovalnico. Načelstvo je stopilo v stik s družbo Reininghaus iz Gradca in s posestnico Fichtenauovo na Strugi; s prvo glede nakupa hiše v Novem mestu, z drugo glede najema njene stavbe. Nakup je načelstvo sled previseke cene opustilo. Oprijelo se je pa misli, da vzame v najem prostor v hiši veleposesnice Fichtenau, ki bi ga bilo treba za uporabo na primeren način preurediti. Napravil se je v to svrhu načrt, kako bi se prostori preuredili. Izvršil se je komisijonalni ogled. Proti napravi mlekarne v prostoru veleposesnice Fichtenau pa so ugovarjali sosede in županstvo. Ker je načelstvo uvidelo, da bi se delale prevelike ovire za vpostavitev mlekarne imenovanih prostorih, je preuredilo mlekarstvo posredovalnico v hiši Ljudske posejilnice. Izrabila se je tudi državna podpora za nakup potrebnih obratnih strojev, vrčev in drugega orodja ter adaptacijo prostorov.

Drugo težavo je imelo načelstvo z organizacijo dovoza mleka. V začetku poslovnega leta je prejemale zadruga mleko samo iz St. Petra in Prečne. V St. Petru je stal na strani načelstvu g. župnik Vovko pri nabiranju članov in organizaciji dovoza. V Prečni so se prirejali sestanki, ki pa niso rodili pravega uspeha. Uredil se je tudi dovoz iz Orehovice, h kateremu so se pritegnile tudi Brusnice in Potovrh. Prirejali so se tam sestanki in obrazložil ljudem pomen zadruge. Dovoz iz Orehovice pa ni bil hvalevreden tako glede kakovosti, kakor tudi glede količine. Nadalje se je sklenila v zadnjem času s orehovskim voznikom pogodba, ki veče voznika ne le glede množine blaga, ampak tudi glede kakovosti. Nadalje se je organiziral dovoz tudi iz Stopič in v zadnjem času iz Smarjete, katera dva dobro uspevata. Sestanke so priredili v raznih krajih načelnik dr. Česnik, tajnik in blagajnik Munda in mlekar Stanko Knafele. Cena mleku se je gibala med 5.50 do 6.15 K. Višje cene ni bilo mogoče nuditi radi stroškov dovoza in režije.

Mleko se je oddajalo stalno odjemalcem v Novem mestu, deloma v Ljubljano Združenim mlekarjem, deloma rudniškemu konsumu v Kočevju, deloma se je pa predelalo v maslo in sir Imperiale. V januarju se je oddajalo mleko nekaj časa v Kavlovec, v zadnjem času se je pa sklenila pogodba za oddajo v Zagreb. Članov šteje zadruga 89 s 155 delez.

Predsednik nadzorstva g. župnik Vovko je predlagal, da se računski zaključek odobri in da načelstvu absolucijarij, kar se je soglasno sprejelo. Pri novih volitvah so bili izvoljeni za načelnika Franc Grobavšek, posestnik in trgovec v Novem mestu, za podnačelnika Josip Munda, uradnik Ljudske posejilnice v Novem mestu, za odbornike: posestnika Josip Bevc iz Kija, Anton Turk iz Bršljina in Ivan Stefančič, posestnik v Vel. Orehku; v nadzorstvo pa: dr. Česnik, župnika Vovko in žitnik ter Ivan Strežnja iz Dol. Sušice.

Živčno hojni, pozor! Prof. Georgije Zikov, Negotin, priporoča po lastni izkušnji vsem živčno oslabelem, nervoznim ter od duševnega in telesnega dela izmučenim LECITHIN KROGLJICE z železom. Steklenica 24 Din. Izdeluje in razpošilja samo: Lekarinar HOČEVAR — Vrhanika 170. 2052

Zastopniki za razpečevanje švicar. SIRA se sprejmejo v vsakem kraju pod ugodnimi pogoji. - Pismene ponudbe pod »SIRA« na »Propaganda, reklamna družba z o. z. v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7, II. nadstr. 2127

Izgubila se je dne 10. marca LISTNICA z zneskom 15.000 Din na potu od Dolenjske na Opekarsko cesto. Dotičnega moža, ki je videl, da je neka oseba pobrala izgubljeno listnico — se prosi, da proti nagradi naznani najditelja na Krakovskem nasipu št. 4, Ljubljana.

Služba ORGANISTA in MEŽNARJA se odda takoj ali pa o sv. Juriju. Pogoji: absolvent cecilijanske šole in obrtnik (krojač, mizar itd.). - Na pismene ali ustne prošnje do 10. aprila naznani dohodke Duh. urad sv. Jurija, p. Medija-Lizlake, Zagorje ob Savi. 2055

Hiša je naprodaj v Gradcu št. 47 pri Črnomlju, ob cesti, par minut od kolodv. Zraven je vrt, ki sega do vode Lahinje. - Cena se izve pri Matiji NOVAK, posestniku v Gradcu. 2051

„Glejte človek!“

Črtica. Priredil Fr. Ks. Steržaj.

Ni se še prav zdanilo nad gorami in griči okoli Jeruzalema, kakor bi se bal novi dan nastopiti svoj solnčni prestol.

Divji krik je planil iz sinedrija, zbirališča judovskih duhovnikov in pismarjev ven na ulico. Pravkar jim je priznal Jezus na Kajfov vprašanje, da je Sin božji in pristavil: »Resnično vam povem, odslej naprej me bode videli sedeti na desnici moči božje in prihajati v oblakih neba!«

Vsi so planili po koncu. Mnogo jih je obsulo Kajfo, ki je že stal z nogo na stopnici, kakor bi hotel planiti proti njemu in ga kot zmagovalca Boga pobiti.

Krik in besnost sta zdvijala po posveovalnici. Stražniki so od jeze trepetali po vsem telesu. V hinavskem ogorčenju si je pretrgal veliki duhovnik svilen vrhne oblačilo in zavpil:

»Boga je preklinjal, slišali ste, čemu potrebujemo še rrič! Kaj se vam zdi?«

In odgovorili so divje kričeč to, kar je vedel vsak Jud:

»Smrti je vreden! Umre naj.«

Z vedrim in jasnim licem je zrl Mesija na ostudno obnašanje, kričanje in divjanje svojih sodnikov. —

Za utila sta dvorano Jožef in Nikodem. Zaman so bili njuni ugovori proti krivični sodbi. Utopili so se v razbesnelem divjanju ostalih. Čula sta še Kajfov ukaz: »Peljite ga k Pilatu.« Oba skrivna prijatelja Mesijeja sta uvidela: vse je izgubljeno. Prostaja jima samo še delo ljubezni in tolažbe...

In tolpa, služabniki, tempeljski vojaki, svetovalci, pismarji in duhovniki na čelu so se na otili z obsojencem k Pilatu. Še pred dnem, predno bodo po ulicah mrgolele neštete množice, naj se vse dovrši. Zaostal je še Kajfa in nekateri na vratih posveovalnice. Zadnjikrat je obsvetil plamen ognja na dvorišču lepo, veličastno postavo obsojenca...

Pilat je stanoval pri severnih vratih jeruzalemskega templja. Tja so pripeljali stražniki svojega jetnika.

Začudili so se rimski vojaki stražniki pri Njegovem pogledu. Spoznali so Nazarenca. Kaj neki nameravajo Judje z njim? — Poveljnik straže se začudi naročilo, naj zbudi Pilata. Tako zgodaj! In zaradi tega krotkega, mirnega jetnika, ki stoji med njimi kakor ovca med volkovi! A vseeno spolni naročilo.

Mrk in mračen je stopil Pilat na prosto pod oboki nad sodnimi stopnicami. Pod seboj je zazrl čudno namešano drhal: svetovalec, duhovnike, levite, pismouke, ki so se mu nekako nejevoljno priklanjali, nekaj tempeljskih hlapcev razmršenih ter divjih, prečutih obrazov in spradaj v njihovi sredi visoko, zvezano moško postavo, čegar mukopolno, pa vendar veličastno obličje ni razodevalo zločinca.

Prestopil je par stopnic proti množici. »Kaj hočete?« jim je zaklical. »Kakšno obtožbo prinašate zoper tega človeka?«

Iz njegovega glasu se je čutil prikrit dvom nad krivičnostjo jetnika.

To dvomljivo vprašanje je dražilo

druhal. Začul se je zadirljiv vzklík: »Ko bi ta ne bil hudodelec, bi ti ga ne bili izdali.«

Pilat se je obrnil. Hudodelec? Morebiti preklinjevalec judovskega Boga? Kaj njemu to mari? —

»Vzemite ga vi in ga sodite po svoji postavi.«

»Mi ne smemo nikogar umoriti. — Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in brani cesarju davke dajati in pravi, da je on Kristus, kralj.«

Ko je oskrbnik začul to obdolžitve, se je zdrnil. Hujskač torej? Ta? — Pristopil je še bližje in vprašal:

»Kdo je ta?«

»Jezus iz Nazareta.«

Tedaj je zagrabil strah s trdo roko bojazljivo Pilatovo srce. Tuintam, pa tudi od svoje žene Klavdije je že slišal o njem in o njegovih čudovitih delih. In tega hočejo iz zavisti ugenobiti? — Iztrgati hoče krvoželjnim volkovom njihovo žrtev!

Ukazal je rimskim vojakom peljati ga v sodno dvorano. Sirovo sta zgrabila vojaka jetnika — cesarjevega sovražnika — in ga potegnola po stopnicah v dvorano; drugi so sledili in se ustavili na vratih.

Nemirno ga je čakal Pilat. — Stopil mu je par korakov nasproti in ga hotel nečesa vprašati — pa mu je vprašanje zaprlo grlo. Samo trenutek sta si zrla iz očesa v oko, mrzli dvomljivec, Rimljan in notranjega ognja žaroci, krotki Mesija.

»Ali si ti kralj Judov?«

Jezus je dvignil svoj pogled jasno in odločno proti sodniku. In Pilatu se je zazdelo: Ko bi bil ta-le hotel postati kralj — ne bi se mu mogel nihče ustaviti.

In že se je oglašil jetnik:

»Ali govoriš to sam od sebe, ali so ti drugi povedali?«

In Pilat je razumel smisel Njegovega zagovora. Živo mu je stopil pred oči vzrok, zakaj Judje zahtevajo njegovo smrt. Sovraštvo in zavist sta zahtevala njegovo smrt.

Nekako nejevoljno se je obregnil naadenj:

»Ali sem mar Jud? Tvoje ljudstvo in veliki duhovnik so te mi izdali. Kaj si storil?«

Z rastočim spoštovanjem je poslušal mirni odgovor jetnikov:

»Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo od tega sveta, bi se moji služabniki pač zame bojevali, da bi ne bil izdan Judom; zdaj pa moje kraljestvo ni od odtod.«

Pilat se je globoko oddahnil. Ne, ta ne bo podiral rimskega cesarstva. Toda, kdo je vendar? Saj govori o nekem kraljestvu? Kakšnem, če ne posvetnem? Napol radovedno je ponovil vprašanje:

»Tedaj si ti kralj?«

Trenutek pozneje se je začul jasen in odločen odgovor:

»Ti praviš, kralj sem! V to sem rojen in v to sem prišel na svet, da pričam resnico.« Resen pogled iz njegovih oči je zadel Pilata v dno zbegane duše. »Kdor je iz resnice, poslušaj moj glas.«

Lahna rdečica je zaplula po Pilatovem obrazu. Zbeganost v njegovi notranjosti se mu je povečala ob misli, da ima velikega, modrega z božanstvom napolnjenega moža pred seboj. Spoznal je veličastvo Njegovega duha — ki naj bi ga sodil in obsodil. In vendar se je nasmehnil ob misli na moža modrijana — ki naj bi izhajal iz resnice? On sam je iskal resnice, v Atenah, v Rimu, pri Platonu, Sokratu in Ciceru — a je opustil to.

»Kaj je resnica?« je vprašal in skomignil z ramama. Toda način govorjenja z jetnikom je vendar razodeval neko spoštovanje in zaupanje do njega. Odločil se je rešiti Nazarejca iz judovskih rok.

Nekaj časa je mirno stal na mestu ob sodnem stolu, potem pa stopil ven iz sodne dvorane.

Teda, kaj je to? Ta šum in hrup, kakor bučanje morskih valov? Na dvorišču Pilatove hiše se je gnetla množica, glava pri glavi, in od svetišča sem so se porivale vedno večje trume, celo ženske so rado vedno zrlle iz sosednjih streh proti sodni dvorani. — No, zagreniti jim hoče sirovo šalo z jasno sodbo. Naglas je zavpil, da se je čulo celo do templja:

»Nobene krivice ne najdem nad Njim!«

Drhal je začudeno ostrmela. Kako to, da ni kriv? Obsodili so ga vendar učeni možje svetega sinodrija. Ali ni nikogar, ki bi z njimi potegnil?

Kaj je vendar to? In začeli so kričati na vse grlo:

»Ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji, začeni od Galileje sem.«

Pilat ni slišal ničesar drugega več razun besedi: upor in zapeljevanje ljudstva. Pa mu je planila jeza v srce ob misli, kako slab oskrbnik je bil, ko ni zabranil tega in zvedel še le od judovske strani, kako je ta hodil okoli po deželi in sejal seme upora. — Spomnil se je Galileje. Jetnik je iz dežele Herodove? Ravno prav, saj je ta tudi v Jeruzalemu radi praznikov, njemu ga pošlje in imel bo mir pred njim.

Obrnil se je k vojakom in ukazal naj ga izroče Judom, potem pa je namršil čelo in zapovedal:

»Galilejec je, peljite ga Herodu!«

Vstopil je na levo in povetil oko, ko so peljali Jezusa mimo in še-le potem, ko je zaslišal divje vpitje judovske druhal, je ukazal oddeleku svojih vojakov, naj radi varstva spremlja Nazarejca, nato pa je stopil nazaj v sodno dvorano, skoro vesel, da se je rešil tako naglo sitne zadeve...

* * *

Jezusa Nazarejca so pripeljali nazaj od Heroda pred Pilatovo hišo. Takoj nato je zvedel Pilat, kako se je ukani v svojem računu. Hitel je iz sodne dvorane ven: zares, tu je prihajala druhal z duhovniki in leviti in tam na strani je stal veliki duhovnik Kajfa in nekaj svetovalcev, v sredi pa smrti posvečeni jetnik, ki se je trdosrčnemu Rimljanu pričlenjal smiliti.

Jezno se je obrnil k centuriju, ki je vodil vojaški oddelek:

»Afrikanški levi so manj krvoločni nego te človeške zverine.«

Oba liktorja, nekaj vojaških dostojanstvenikov in stražnikov je stalo ob njem.

Podivjanih, ostudnih obrazov je zrla drhal proti njemu in vpila. Nešteta množina rok se je dvignila kvišku, rjojenje in kričanje je postajalo vedno bolj divje in izmed vsega so se začuli pesamezni kriki, ki so vedno bolj naraščali:

»Križaj ga! Križaj ga!«

Pilat je obledel. Ljudstvo je začelo zahtevati smrt Nazarejčeve? Vse ljudstvo ga doži upora? — A videl je tudi judovske duhovnike, ki so se kakor kače plazili med množico in jo podžigali, da je še bolj divje kričala in rjula.

Jezusa so privlekli do vrha stopnjic. Komaj je še stal na nogah. In bolj ko ga je za uščala moč, tembolj je gineval njegov vpliv med njimi in tem zaničljivejše so vpili za njim. Na sredi stopnjic je omahnil v roki sirovih h'apev, ki so ga vjele, da ni padel po stopnjicah.

In tedaj je zarjula množica v besni razdivjanosti hropeč in vikajoč:

»Na križ ž njim!«

Ob tempeljskem zidovju so stali mož pri možu, razžarjenih obrazov, divjih oči... Po ravnih strelah so se podile ženske in otroci — in vse je vpilo kakor odrasli.

»Križaj ga!«

S trudom so ga pripravili na vrh stopnjic. Pilat ga je ukazal peljati v sodno dvorano, sam pa je stopil par stopnjic bližje množici, poklical nekaj mož in sinodrija bližje k sebi:

»Pripeljali ste mi tega človeka, češ, da odvrča ljudstvo. Glejte, vpricho vas sem ga izpraševal in nisem našel nobene krivice nad njim, česar ga dolžite. Pa tudi Herod ne! Zakaj poslal sem vas bil k njemu in nič ni našel nad njim, da bi bil vreden smrti.«

Hoteli so mu ugovarjati, pa jim ni dovolil. Spomnil se je, da so se Judje večkrat zadovoljili z bičanjem, pa tudi Rimljani so svoje sužnje večkrat prej bičali, predno so jih križali. Dejal jim je torej:

»Bičati ga bom dal in izpustil.«

Na njegov migljaj je odhitelo nekaj vojakov na dvorišče pretorija, drugi so hiteli po obsojenca.

In Pilat ni čakal odgovora tožnikov. Med vpitjem in rjojenjem ljudstva se je umaknil s svojimi častniki v sodno dvorano.

Od zunaj se je čulo vedno in vedno tisočero-glasno vpitje, ki je tupatam, ko je hujskal kateri izmed pismoukov in farizejev, potihnilo. In takrat so slišali Rimljani v sodni dvorani udarce jermenov, šib in palic, s katerimi so bili pobesneli vojniki po razgaljenem telesu Nazarencu.

Zaslišal se je ostuden, sirov smeh, udarci, pokanje, žvenketanje in med krotom:

»Zdrav bodi, kralj Judov.«

S trnjevo krono na glavi, ogrnjen v rdeč, škrlatast, zamazan in raztrgan vojaški plašč in s trsom v desnici je stal Jezus Nazarenc pred podivjano množico vrhu stopnjic.

Kratek hip je umolknila množica. Naglo se je sklonil prokurator čez kamnito ograjo in pokazal nanj z iztegnjeno levico:

»Ecce homo! — Glejte, človek!«

Pa ni vzbudil ta klic milosrčnosti in

sočutja — nasprotno, krvoločnost. Mesija, ki se je skliceval na božjo moč — je ta in celo tak!

»Križaj ga! Križaj ga!«

In sam krik, strnjen v celoto, grozen in strašan, hrumeč in bučeč, kot grom v razdivjanem viharju — — —

Uro pozneje pa so vojaki naložili trem obsojencem troje težkih križev in žalostni sprejod, v katerem je stopil Mesija vsega človeškega rodu trudnih, slabotnih korakov, se je začel pomikati po ozkih mestnih ulicah proti gori Kalvariji...

Pavla M.

Kadar otroci butare delajo...

Jaka, stari hišni hlapec je opoldne prišel z gozda poln koš bršlinja in drugega zelenja — tudi nekaj šopov cvetic je bilo vmes — zdaj leži vse to razmetano po tleh v izbi. Tam v kotu pri vratih pa se šopiri velikanska butara šib vseh vrst rmenih in rdečih, dolgih in kratkih, vrbovih — leskovkih...

»No — ali bo dovolj?« je Jaka hudo mušno vprašal osemletnega Joška, ko je prišel iz šole. Ubogi fantiček je kar preplašeno begal od kupa zelenja do hlapca in spet do butaric leskovk. Hlapec se mu je smejal: »Glej ga — pa vsaj pomeri, če bodo dosti dolge?«

Joško je stekel k butari, povlekel iz nje z veliko težavo najdaljšo šibo, jo pazno premotril, jo postavil poleg sebe in primerjal, kolikokrat je večja od njega. »O — ja — bo — je naposled boječe — svečano odločil.

»Pojdi no — ali res bo? Kdo bi si bil mislil, da boš zadovoljen. No — pa naj bo. Rečem ti pa, da sem ti pripravil tako dolge šibe samo zato, ker si se vedno bal, da bi ne bile prekratke. Ti si odločil, da so šibe dolge dovolj — jaz pa pravim, predolge so. Če napraviš na polovico — bo butara še vedno pretežka zate. Razumel? Zdaj ti pa svetujem, da takoj pričneš, sicer do jutri ne boš gotov. Minki jo bom moral pa itak sam napraviti — že vem!« In je odšel.

Jošku pa so blestele velike solze v očeh. »Uh — stric Jaka mislijo, da sem res tako malo močan. Pa nisem in vem, da jo bom lahko nesel. Podlogarjev Tinek ni prav nič večji kot jaz, pa mi je iz šole grede pokazal v grmovju še daljšo šibo rekoč: »Vidiš Joško, stari ded so mi obljubili prav tako veliko butaro, kot je tale šiba, če bom priden. Slabši od Tinka pa nočem biti!«

V kuhinjo je tekel po veliki nož. Mama mu ga sicer ni bila voljna dati — toda ker je sinko zatrjeval, da gre s pipcem prepočasi in ker je obljubil, da bo res previdno ravnal z njim, mu ga je le dala.

»Mama, samo v izbo ne smete pustiti nikogar — da me ne bo kdo zadrževal,« je

Največja izbira

vsakovrstnega šukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

še dostavil in urno stekel v sobo, kjer ga je že nestrpno čakala mala sestra Minka. Hotela je pomagati srečnemu bratcu, zato se je spravila kar v zelenje. Toda skrbni bratec jo je koj prepodil: »Ti Minka, če hočeš gledati — spravi se tja gor na stol v kotu, boš od tam prav tako dobro videla. Jaz ne morem nate paziti, ko moram hiteti. Ako te urežem — bo pa joj — in še tepen bom povrh. Če nočeš na stol, pojdi pa k mami v kuhinjo, pa kar hitro!«

Nosek se ji je sicer malo pobesil — toda hotela je biti na vsak način živa priča pri stvarjenju butare — in ko je videla, da se veliki kuhinjski nož v bratovih rokah tako sovražno sveti, se je umaknila. Prav potihoma se je skobacala na odmenjeni ji stol, se oprijela z ročicama stolovega naslonjala — in zdaj sledi z ukaželnimi očmi vsaki bratovi kretnji in čisto tiho je, še dihati si skoro ne upa... Kako lepo ga je gledati, ko odsekuje in uravnava, in hiti ter se poti med šibami in zelenjem. Pa tako je majhen, da se vidita samo glavica in dolgi kuhinjski nož... Tako rada bi ga kaj vprašala. Ali njegov obraz je danes vse preveč svečan, da bi si ga upala ogovoriti. Saj je pa Joško tudi lahko ponosen, ko zna delati butare. Ko bi ona znala... Mama so rekli, da bo Minka tako velika kot Jožek šele čez štiri leta. Štiri leta pa je gotovo zelo veliko.

Tako je premišljevala mlada glavica — Joško pa je hitel, hitel... Ko je bilo kakih petnajst šib, seveda najdaljših, obrezanih in uravnanih, je dvignil glavo in se ozrl po sobi. Komaj se je njegov pogled srečal z mami. Je bila že pri njem. »Ali bi kaj ra'«

»Saj res — mi boš pa šibe držala, da jih bom lažje zvezal. Tukajje primi kar z obema rokama in močno pritiskaj k tiam, da se šibe ne razlezejo.«

Minka je poslušno pritiskala z ročicama butaro, Joško pa je na kolenu vil šibo, s katero je hotel butaro zvezati.

»Trdno držiš?«

»Držim.« Napela je vse sile. Toda Joško je moral butaro malo privzdigniti. Tedaj pa so premajhne ročice popustile in vsa butara se je razlezla po tleh. Strahoma je gledala, kaj bo zdaj...

»Saj sem vedel, da s teboj ne bo nič, kar k mami pojdi, gledavcev ne rabim. Potrebljivo je znova zbral šibe, pokleknil nanje in pričel s povezovanjem. Minka pa je izrabila ugodno priliko, ko je bratec ni videl in je prav natihoma zlezla nazaj na stol. Ali joj — nesreča je hotela, da je stol zakrjupal ravno, ko se je vsedla. Silno se je prestrašila, ko je bratec dvignil glavo. Pa je ni spodil. Menda se mu je zasmilila — in tiho je delal dalje...

Vrata se odpro — mama stoji na pragu. »No, kako vama gre? Ati Minka nič ne upomagaš Jošku?«

»Saj ni za nobeno rabo, še šib ne zna držati v roki,« se je jezil Joško. Minkica pa

Je osramočena stekla k materi, se oprijela njenega krila in ji ihte priznala, kaj je storila. Mama pa jo je hitro ozdravila. Pobožala je malo glavico in je povedala, da ko je bil Joško tako majhen, tudi ni nič znal in razbil en krožnik in dve skodelici, ko jih ni mogel obdržati v roki. To ji je bilo dovolj in mala Minka se je kar skozi solze smejala in je zakopala glavico v mamin predpasnik...

Joško je bil osramočen — in niti besedice ni več črnil...

»Zdaj mi pa le pokaži, kaj si napravil.« Joj, to se je smejala mama, ko je stopila v sredo sobe in je videla na tleh ležati nad dva metra dolgo butaro. »Ja — tale naš Jaka! Saj pravim res — i kaj pa boš revež počel s tem velikanom? Ali ti niso stric Jaka povedali, da moraš te šibe najmanj za polovico odrezati?«

»Seveda so mi naročili, ali jaz nočem biti slabjši od Podlogarjevega Tinka — tudi on bo imel tako veliko.«

»Le verjemi mi, da je Tinko ne bo nesel — tako že ne, ti in Tinko — oba bi jo komaj zmogla. Sicer pa kar poskusi. Če jo postaviš pokoncu, dobiš za Veliko noč deset najlepših pirhov.«

»Ojej — mislite, da je ne morem?« Z velikim navdušenjem je pokleknil in se oprijel butare z obema rokama ali čudno — butara se je komaj malo premaknila.

»Pa kako je to mama, saj sem jo čisto sam povezal — vzdigniti je pa ne morem?« Tako se je trudil, da je bil ves upehan. Poskusil je na tem — na onem koncu — butara je es'ala trmasta. Hočeš — nočeš — drugega mu ni kazalo — čisto izmučen se je udal. Tako lepo si je že naslikal tistih deset pirhov, pa so splavali po vodi.

Mama je pobrala butaro in jo položila čez klop. Daj mi sem kuhinjski nož je velela. Joško ji ga je brez besed prinesel, nato pa strahoma sledil maminemu zamahu z nožem, ki naj bi uničil njegovo prvo tovrstno delo. In malo je manjkalo, da ni zaokal, ko je bila butara ravno v sredi razpolovljena.

»Tako,« je rekla mama in se ozrla na Joška. »Pa menda vendar ne jočeš? Kaj ne veš, da amerikavci ne smejo z butarami v cerkev?«

Sram ga je bilo in je hitro potlačil solze, ki so kar siloma hotele na dan. »Saj ne jokam mama — ampak — zakaj ste toliko odsekali? Zdaj je pa tako majhna.«

»Vesel bodi, če boš to zmogel. Poskusi!« Dala mu je na polovico skrajšano butaro, ki je bila neprimerno lažja od prejšnje. Pa ga je še parkrat zagugalo po sobi, ko jo je nosil in vse sile je porabil, da ni telebnil z butaro po tleh. Mama se mu je smejala — in to ga je jezilo. »Da bi vsaj vpricho mame lahko nosil — potem če bi že prav padel.«

»No, kaj sem ti pravila? Da te bo še ta zmagovala. Daj sem, da jo še malo odrežem.«

»Oh mama, saj jo bom lahko nesel,« si je upal ugovarjati.

»Jaz že vem, kaj je zate. Si pozabil, da pride še cvetje in zelenje in pa jabolka, velika — debela? Ali jih nočeš?«

Saj res, na jabolka je kar pozabil. »O — pa imam že raje manjšo in polno butaro

kot pa veliko in prazno,« si je mislil, ko je videl odpadati odrezane konce šib.

»Ako postaviš butaro na tla in s prsti dosežeš do vrha — bo ravno prav,« je menila mama in postavila predenj spet skrajšano butaro. In kar všeč mu je bilo, da je moral stopiti na prste, če je hotel doseči vrh.

»Zdaj bo. Pripravi zelenje, jaz pa medtem napravim še za Minko eno.«

Joško je bil že pri zelenju, Minka je pa podajala mami šibe. »Mama — meni tudi tako veliko, da bom komaj dosegla vrh,« je prosila.

V nekaj minutah je bila tudi Minkina butarica povezana in Minka je komaj segla do vrha.

»Pripravila sem vama vse, tu je še vrstica, pisano oblanje že tudi imata — zdaj pa le privezujta, kolikor hočeta.« In odšla je s kuhinjskim nožem.

»Hm — moja butara bo še lepša kot Tinkova. Poglej, vse to ji navežem.« Imel je cel kup odbranega. »Ti pa kar sama izbiraj, kar boš pripravila — to bomo navežali.«

Minka se je spravila v cvetje, Joško je pa pritegnil večjo butaro k sebi, vzela vrvice v roke in premišljal, kje bi in kako začel.

»Aha — prav na vrh privežem tale brinov grmič, da bo butara še malo večja. Tako... zdaj pa šop bršlinja in malo porbarvanih oblancev — pridenimo nekoliko resja... spet bršlin... ti Minka — ali sloh več, čemu delamo butaro in jih nosimo v cerkev?«

Tako je bila zamišljena v svoje delo, da se ga je skoro prestrašila. Z velikimi očmi ga je začudeno pogledala...

»Vidiš, koliko sem že napravil — in vzdignil je nekoliko butaro, da bi jo Minka bolje videla. »No, zakaj nosimo butare v cerkev?«

Prišlo je tako iznenada, čisto na novo, da si ni vedela prav nič pomagati. »Ne vem — mama mi še niso povedali,« je končno odločila.

»Jaz pa vem — gospod katehet so nam povedali — če boš pridna, ti povem. Lahko naprej prebiraš rožice, boš vseeno slišala.«

Vsa poslušna se je sklonila nad rožice.

»Takrat, ko je bil Jezus na zemlji, je nekoč jahal na oslu v Jeruzalem. Ljudje, ki so ga videli, so tekli naprej in klicali: Sin Božji prihaja. In hiteli so na ulice in pogrinjali po cesti, koder je hodil Jezus, svoja oblačla, ga pozdravljali in ga obsipali s cvetjem. Jezus je te ljudi blagoslavljal, a je bil žalosten, ker je vedel, da bo moral kmalu umreti. To se je zgodilo ravno en teden pred Vel. nočjo in v spomin na ta dan imamo zdaj cvetno nedeljo. Cvetna se imenuje nedelja, ker je bila takrat vsa tista pot posuta s cvetjem. Naše butare pa so samo spomin na tisto cvetje. Na, ker sem tako govoril sem pozabil na pisane trakove; zato moram nekoliko odviti... Tako — rmenega, rdečega, zelenega, plavega — lepega bršljina s črnimi kroglicami — ali ni zdaj čisto drugačna, vse lepša?«

Priporočamo

Kolinsko cikorko

»Seveda ... ali so tudi v hiši, kjer je Jezus stanoval, nasuli cvetja.«

»Gotovo — ali tega nam katehet niso pravili.«

»Kaj pa je potem Jezus delal? Rekel si, da je kmalu umrl — ali je bil bolan?«

»Kaj še — Bog sploh ne more biti bolan.«

»Ne Bog — za Jezusa sem te vprašala.«

»I — no — seveda. Saj Bog ali Jezus je vseeno. Jezus je tudi Bog. Kako si še ti neumna. Še tega ne veš. Torej Jezus ali Bog sin ni bil bolan. Hudobni ljudje so ga obsodili na smrt na križu. Najprvo so ga tepli in bičali, da je bil ves krvav, potem so mu zabili trnjevo krono v glavo. Se spominjaš, kako te je bolelo, ko si si zadržala trn v peto? Jezusova krona pa je imela gotovo več kot sto samih velikih trnov — in vse so mu zabili v glavo. To je tekla kri in silno ga je učelo. Ampak Jezus ni prav nič jokal ... Potem so ga pa še na križ pribili — za roke in noge z velikimi žebli — zato je moral umreti. Ko je umrl, so ga dobri ljudje sneli s križa in položili v grob. Prav tako je ležal, kot ga boš videla v cerkvi, ko bomo šli Božji grob molit. Jezus je ležal samo dva dni v grobu, tretji dan pa je od mrtvih vstal. Angel z nebes je odvalil od groba veliko skalo — in Jezus je prišel iz groba ves bel in lep in obdajala ga je nebeška svetloba. Tudi v naši cerkvi bo vstal iz groba in takrat, ko ga bodo nesli za procesijo, boš videla, kako je lep.«

»Ali bo Jezus spet umrl, ko ga bodo v cerkvi v grob položili?«

»Seveda — vsako leto o Veliki noči umrje — potem pa vstane in gre v nebesa.«

»Joj — to ga bo spet bolelo — ko ga bodo tepli in na križ pribili.«

»Zdaj ga nič več ne boli, pa tudi tepli in na križ pribili ga ne bodo več.«

»Ali bo jutri tudi na oslu prijahal Jezus v cerkev?«

»Oh Minka — ti si pa čisto zares neumna. Saj veš, da nobena žival ne sme v cerkev. To se ne spodobi. Cerkev je hiša božja in v cerkvi se mora samo moliti — pravijo katehet. Kako bo pa osel znal moliti? Sicer sem ti pa že povedal, da je cvetna nedelja samo spomin na tisti dan, ko je Jezus jezdil na oslu v Jeruzalem. Butare nesemo v cerkev blagoslovit, da imamo celo leto blagoslov v hiši. Jezusa mi ne vidimo, ker je skrit v sveti hostiji — on sam nas pa vidi in ve, kdo se ga je spomnil z butaro na cvetno nedeljo. — Na, pa sem jo naredil.«

»Obráčal je butaro na vse kraje in jo pazno ogledoval. Bila je zares košata in vsa pisana. »Juhu — pa sem jo le sam napravil in kako lepo — če bo se mi prav stric Jaka smejali. Zdaj pa še jabolka, rmena, rdeča, to me bodo gledali! Juhuu!« in zavrtel se je parkrat po sobi ter butaro previdno položil na mizo. Nato je stopil k Minki. »Zdaj jo napravim tebi — jaz, ne stric Jaka. Si kaj pripravila?«

Moj Bog, čisto je bila pozabila na butaro, ko ji je bratec pripovedoval o Jezusu in niti spomnila se ni, da ročici brez dela počivata v naročju ...

»Ti si pa res čisto zanič. Če poslušaj, še rožic ne moreš pobirati, jaz ti pa pripovedujem cele zgodbe in napravim pri tem

lepo butaro. No, le pusti, jo bom pa še tebi sam napravil ... Tebi denimo na vrh mačice, malo trakov, bršljina ... zdaj teloh in resje, spet bršljin, trakove in rožice ... na — smo že pri kraju. Se ovijem in zavežem. Tako ... Tu jo imaš!«

Ta Joško! Komaj je začel in že je gotovo. Poskočila je stekla po butaro. »Ah — to je lepa — zdaj pa k mami ... Tudi Joško je s svojo butaro tekkel k mami ...

To je imela mama drugo jutro opraviiti z njima. Vsakemu je navezala na butaro venec lepih rdečih jabolok — celo leto jih je hranila v ta namen. Otroka sta vsa srečna skakala krog nje in hotela sta vse vedeti. Uboga mama je že komaj čakala, da bi jih odpravila in bi mogla k drugemu delu.

Stari Jaka ju je spremljal. Joško je stopal silno samozavestno, vse je videl in vsakemu je povedal, da jo je sam napravil. Za Minko pa takrat ni bilo na svetu drugega, kot njena butara.

Minki se je zdelo v cerkvi čudno lepo, kot še nikoli. Čisto mirna je bila; ko pa so pri blagoslovu zaplavale butare visoko pod stropom, je stopila na prste, da je bila večja.

Joško je iskal in našel butaro Podlogarjevega Tinka. Res, da je bila za kako ped višja od njegove; zato pa je imela samo tri jabolka ... In zelo je bil zadovoljen s svojim umotvorom — Tinek je pa itak ni sam naredil.

Ko so prišli domov, je Minkica hitela: »Mama, še nikoli ni bilo v cerkvi tako lepo, kot danes, ko je prišel Jezušček. Tako rada bi ga videla, pa nisem mogla, ko sem premajhna. Zato sem pa na prste stopila, da je bila butara večja in jo je Jezus lahko videl. Mislim, da je Jezus vedel, da je ta butara moja ...«

Franjo Neubauer:

Romajte zvonovi!

*Ali pesmi lepe, sladke
spet udarjajo na sluh?
Ali ti mladost se vračáš
kakor nepokojen duh?*

*Pridi doba sreče zlate,
lepega povej mi kaj,
željno mi srcé zamakni
spet v velikonočni raj!*

*Vsak je zvonček nékdaj romal
v dalnje, sveto mesto Rim,
mlada srca, duše čiste
hrepenele so za njim.*

*Pa še bolj si je zaželel
zvonček spet v domačo vas,
in čez kratke dneve v stolpu
znani je zasvónil glas.*

*Ko Gospoda je prebúdíł
vélike nedelje zor,
oj kako donél mogočno
vseh zvonóv je čisti zbor!*

*In mladost je moja pela,
z mano mnog je peval drug,
srca so kipela, prosta
vseh bridkósti, muk in tug.*

COLLIERS F. ČUDEN DREŠERNOVA ULICA 1

*Pojdite, zvonovi dragi,
tudi zdaj na dolgo pot,
ko se vrnete, naj duša
čista bo prevar in zmot!*

*Naj bo duša moja angel
ves žareč in ves blesteč,
četa grehov pa naj pade
in ne vstane nikdar več!*

Franjo Neubauer:

Velikanoč.

*Noč, kako si ti velikal
Večje ni noči!
Vstalega Odrašenika
gledala si ti.*

*Tvoj večer je bil brez nade
v žalost še zavil,
a radósten zarje mlada
tvoje bil je svet ...*

*Božjega Sinú-edinca
skriva groba mrak,
kot največjega zločinca
straži ga vojak.*

*Pa odprejo se nebesa,
angel prileti
in od blišča in potresa
straža omedlí ...*

*Pač sovragi obledijo
na besede straž
in denarja jim delijo:
»Govorite — laž!«*

*Ali noč jim odgovarja:
»Laž vam je zastonj!
Ni učencev zrla zarja,
niso prišli ponj!*

*Slavno gledal je vstajenje
jutra prvi svet,
sam se dvignil je v življenje
Jezus zmagovit!« ...*

*Zopet srca je objela
tvoja sladka moč,
vsa te zemlja je vesela,
ti največja noč!*

Kolesa Peugeot v kvaliteti in ceni brez konkurenčni. - LAHKO MOTOCIKLI 1 ½ HP Din 6975, 2 ½ HP Din 12.250 Izdelki staro znane svetovne znamke. — Dobavi promptna od glav. založbe: O. ŽUZEK, Ljubljana Tavčarjeva ulica št. 11.

NAJLEPŠA PRILIKA se Vam nudi, da si nabavite po nizki ceni **SOBNO OPRAVO!** Oglasite se v Sodražici in tam zamorete naročiti! Jelovo omaro za 225 Din, hrastovo za 500 Din, hrastovo posteljo za 300 Din, umivalnik za 250 Din, nočno omarico 200 Din, mizo 150 Din, modroci s morsko travo 400 Din, žični modroci 175 Din. Vse drugo po dogovoru. Cene nizke radi preoblega lesa. Kakovost izborna, postrežba točna. — Še priporoča OROSLAV STRLE, mizar, Sodražica 108.

'ADRIA' prašek za pecivo,
'ADRIA' vanilin sladkor.
Edino pravi in zanesljivi.

J. Jalen:

Bisernik.

Podrobarjev Janez je v postu obolev. Kdo bo nosil pri vstajenju aleluja, kipec od smrti vstalega Zveličarja? Kdo, le kdo?

Kar fara pomni, je na veliko soboto prvi hodil v procesiji Janez; dolga leta ji je meril korak, lepo meril, ni bil ne predolg, ne prekratek. Kakor velikonočno veselje samo je šel po polju; aleluja, aleluja.

Med onemogle ga je vstela fara, Janez se pa ni vdal. Bolj kakor vse druge je skrbelo njega, kdo bo nosil alelujo?

Da jim pokaže, kako je še trden, je bil na veliki četrtki že na vse zgodaj v cerkvi. Prišel je kakor vsa leta brez palice in se urstil, da opravi svojo velikonočno dolžnost, med zdrave k spovednici. »Ooo, da bi ne zapazili,« je želel na tihem, ko se je lovil proti obhajilni mizi, »da bi ne opazili, kako se mi vse črni pred očmi.«

Prečudno lepo se je zjasnila okrog pol dneva na veliko soboto. Izpod Jelovice, izpod Kleka, iz Doline in s Polja so se začeli oglašati strelji. Janezu so oživela mlada leta, ko je v rebri za cerkvijo nabijal in prižigal možnarje, močan, da se mu je zdelo, če bi s pestjo zatisknil možnar, bi strel prej raznesel železo kakor odrinil njegovo roko. Kako obiapno pa visi sedaj na njem praznična obleka, po domače, ne po mestno vrezana in sešita, nova v tistih mladih časih.

Dolgo, dolgo je obuval škornjice. Ves se je prepotil, da mu je Marjeta, ne dosti mlajša sestra — druge duše ni bilo pri hiši — prigovarjala: »Ali pa ostani doma, Janez!« »Ostani sama, če hočeš,« je skoraj zarežal nad njo in se mučil sam naprej, ni si pustil pomagati, dokler ni bil oblečen kakor vselej ob praznikih.

Trudno je stopal po ozeleneli travi, med brstečim drevjem in poltihu sam s seboj govoril: »Doma ostani, mi sčetuje. Stara je Marjeta; ni čudno, da je pozabila, da bi letos pel biserno mašo, če bi bili dali oca mene namesto Toneja v šolo. — Bog daj ožema večni mir in pokoj. Ostani doma! Bi, če bi ne bil že devetinpetdesetkrat postavil po vstajenju Kristusa z bandercem na oltar. Biserno mašo redko kdo poje, še manj jih bo meni enakih. Kje pa je kdo, ki je šestdesetkrat nesel pred vstajensko procesijo alelujo!« Obnemogel je in se je moral oprijeti debla.

Priklical je Marjeto: »Prinesi mi očero palico.«

Marjeta je prosila: »Janez, slab si. Vsaj aleluje nikar ne nesi.«

»Ne govori, ko ne veš. Stara si in ne znaš več šteti.«

★

Aleluja — Aleluja — Aleluja — je odmevalo po cerkvi; vedno višje, vedno bolj veselo, vedno bolj slovesno.

Kdo bo nesel Jezusa z bandercem? — Kdo?

Ali Podrobarjev Janez, star in zdelan od bolezn, ali Vogelnikov Miha, mlad in zdrav. Njega je naprosil gospod župnik, naj vstopi, če Janez ne bo mogel.

Veselja poskakujejo glasovi: »Zveličar naš je vstal iz groba...«

Kdo, kdo? Janez ali Miha?

Že je segel Miha po aleluji. Takrat se je Janez otresel svoje opešanosti, pristopil, prejel iz mladih rok od smrti vstalega Zveličarja in z mladostnim korakom zavil izpred oltarja pa sredi cerkve. Radostno so ga na koru spremljali pevc: »Zmagal je pekel in smrt. Aleluja, aleluja, aleluja.«

Pred cerkvijo se je opotekel. Oddal je alelujo Vogelnikovemu in zaostal.

Procesija se je vila po polju skozi dišečo pomlad. Janez jo je zdaleč gledal in trpel: »Miha. Oh. V pisani kramarski obleki nosi od mrtrvih vstalega. Kakor bi gospod prijeli za monštranco v rasevini. Le kam dirja, da se procesija trga.« — Za cerkvijo pa je vdarjal strel za strelom; »zvonovi so peli, da se je zvonik majal, s polja pa so odmevali zvončki in petje.

Trpel je in trpel: »Še biseromašnike opirajo, ko stopajo pred oltar. O, biserno leto! Moram, če mrtev obležim.«

Počakal je, da se je vrnil Miha do vrat. Odvezel mu je alelujo in nesel od smrti vstalega Zveličarja zopet sam po sredi cerkve in ga postavil šestdesetič po vstajenju na oltar, bisernik.

★

Vsi so se razšli. Tedaj je vstal Janez, ki je vtrujen obsedel v zakristiji, vstal in šel po slovo od svojega Kristusa: »Kako si bil razdejan, ko sem Te prvič nosil. Dva goldinarja sem dal Burniku, da Te je prenovil. Le banderce je bilo še lepo.« Božal je kipec kakor otroka in opazil, da banderce ni več lepo in si je očital: »Da sem mogel biti tak. Nosim Te in nosim, dolga leta nosim, pa ne vidim, slepec, kako imaš obnošeno banderce. Ali sem sebe nosil in svojo ničemurnost, ali sem Tebe, aleluja?«

Janezu, biserniku, je postalo tako hudo, da je nastonil vročo glavo na oltarne prte: »Prav si imel, prav, da si mi odvzel moč, nevemerniku, da nisva šla, zadnjič, po ozelenem polju.«

Poljubil je kipec, klecnil s kolenom tabernakelnu, se pokropil in pokrižal in objubil: »V testament postavim Tvoje banderce. Zato, učenik, mi odpusti ničemurnost na nebeškem pragu.«

Lezel je domov in se po poti domislil maternih besedi: »Kristjan zapoje na veliko nedeljo zjutraj, ko se prebudi — aleluja. Kakor daleč zaseže njegov glas, tako daleč stoji dudobec od njegove mrtvaške postelje, če umrje tisto leto. Eee, nisem zapel vsako leto, posvetnjak; meso in kolač sta me zmotila, da sem najprej vzgriznil v nju. Jutri ne bom pozabil.«

Legel je. Marjeta mu je, kakor vsako leto, pristavila k postelji mesa in kolača.

Sčinkavci so zapeli, zažvižgal je kos, zaščebetali so vrabci in prebudili Podrobarjevega Janeza v velikonočno jutro. Sedel je na postelji in zapel tako glasno alelujo, da so ga slišali preko vrtov. Zbudila se je Marjeta: »Hudobca odganja.« Prišla je iz čumnate k njemu v hišo: »Daleč si ga zapodil, prosi Boga, da bi več ne čakal vstajenja.«

Janez se ji je smejal, kakor bi mu že sveti Peter odpiral nebeške dur: »Ne bo stal ob postelji, ne bo. Zveličar bo prišel. Kakor sem jaz njega do bisernega števila nosil ob vstajenju, tako ponese On mojo dušico na bandercu v sveto nebo. Aleluja.«

»Aleluja, aleluja, aleluja,« je prepeval Janez, vedno višje, vedno bolj veselo, vedno bolj slovesno.

Na vnebohod so ga pokopali.

Naši fantje voščijo.

Naši fantje - vojaki pošiljajo svojim domačim, prijateljem, znancem, fantom in dekletom iskrene pozdrave ter jim želijo vesele velikonočne praznike:

Fantje - mornarji iz Šibenika: Jakob Gasparič, Alojzij Stare, Herman Sulič, Franc Železnik, Stanko Novak, Valentin Bizjan, Rudolf Darovec, Anton Omrzeli, Franc Opara, Edvard Smuk, Franc Balantič, Franc Mevec, Matija Tome, Franc Lampert, Franc Kuhar, Ivan Knap, Josip Perc, Janez Mlakar, Fr. Horvatič, Rafael Krusič, Jos. Čeruko, Jos. Pustovnik, Alfred Ozmič, Fr. Stirn, Fridarik Primec, Alojzij Biribah, Ivan Fras, Janez Blažovič, Lud. Muršec, Iv. Ferlan, Fr. Petelinšek, Alb. Lamut, Franc Stanič, podnar. strojnik Albin Gročl.

Fantje od 22. artilerijskega puka, 2. baterije v Višegradu, Bosna: Matevž Mlakar, Fr. Požar, Fr. Petrič, Andr. Vrhovec, Leop. Grinšič, Viktor Modič, Jak. Intihar, Al. Skubic.

Slovenski fantje - vojaki pri 10. pešpolku v Sarajevu: Košir Fr., Franc Rozman, Alojz Ročel, Mih. Lavrič, Franc Stirn, Joško Beton, Franc Dolinar, Andr. Kuhar, Franc. Jožef in Janko Perko, Franc Bolka, Jernej Dolenc, Kristijan Valjavec, St. Arh, Alojzij Zupan, Simon Ješe, Edi Babič, Franc Stritih, Leopold Grašič, Miro Osenik, Alojz Valtar, Alojz Jenko, Franc Rebrnik, Viktor Pernuš, Franc Nagrašek, Andri Mali, Jože Bergar.

Fantje Bolničarske čete, Ljubljana: Ivan Vodnik, Fran Keber, Rajko Ogorevc, Frid. Prenc, Ivan Petrač, Ištac Bevc, Avg. Maček, Janko Marn, Fe. Kliš, Vinko Slanovic, Ivan Košak, Jakob Kandara, Franc Klasing, Alojz Ročelj, Dobrovolje Frid., Maks Trtnik, Ivan Gerbaj, Valent. Kovač, Ivan Osredkar, Sig. Flere, kap. Mat. Polak, Janšovec, Dušan Accetto.

Fantje od 22. Brcke artilerije v Višegradu, Bosna: Vinko Laninšek, Ivan Marinšek, Franc Kosing, Ivan Ozvolt, Ivan Levstik, Joško Klun, Ivan Gorše, Jan. Dremelj, Mart. Zorman, Al. Jankovič.

Slov. fantje - mornarji v Dubrovniku: Franc Ahačič, Fran Znidaršič, Ciril Jesenko, Ivan Belič, Kralj Karol, Alojzij Bajd.

Slovenski fantje 4. Konjiškega puka Velikog kneza Konstantina v Vršču: Franjo Sivec, Stupnik Franjo, Jernej Erbežnik, Albin Gerbec, Josip Kralj, Ivan Hromc, Franc Cimpelman, Ivan Žgajnar, Frid. Kužnik, Vinko Čarman.

Slovenski fantje - vojaki služeči v pekarški četi v Zagrebu: Josip Špiler, Franjo Pečnik, Vinko Zupančič, Karel Hribernik, Mat. Debaršek, Jakob Kreuz, Franc Mikec, Ant. Novak, Josip Podložar.

Slovenski fantje (Orli) služeči pri II. četi 4. pionir. bat. v Karlovcu: Ant. Adlešič, Peter Srdinšek, Legiša Josip, Krasser Leop. Ivan Lesnika, Jeranko Ivan, Ant. Ubleis, Mart. Zadravec, Alojzij Rožkar, Škvarc Ivan.

Slovenski fantje iz Skoplja v Makedoniji od 21. pešpolka: Alojzij Remškar, Ivan Kambič, Fran Zadnikar, Miha Dime, Branko Peharc, Ant. Čufar, Stanko Mulej, Mih. Kunšič, Al. Mikše, Jan. Volkar.

Pionirji iz Karlova na Hrvaškem: kap'ari: Franjo Zevnik, Karol Podobnik, Andr. Bohinc, Iv. Černe, Vinko Jerala, Franjo Kosem, Mirko Kort, Andr. Koren; redovi: Ivan Medlen, Franjo Sinkovec, Ivan Znidaršič, Valent. Klemenčič, Joško Pijan, Franjo Jerantič, Ant. Smalc, Rud. Basel, Iv. Sever, Pavel Zajc, Joško Pirnat, Henrik Grintal, Matija Kobala.

Slovenski fantje - pešaki, službojuči v Ohridu, Južna Srbija: Kaplar Kazimir Zavrl, Vladko Žagar, Janko Dežman, Jože Dolinar, Franjo Pustotnik, Grašič Peter, Franjo Prezeli, Ivan Perme, Polde Tolar, Karlo Fabičič.

Slovenski fantje Bolničarske čete v Skoplju, Makedonija: Ivan Šešek, Ivan Popit, Andrej Gorjanc, Ludovik Eržek, Alojz Znidaršič, Franc Zalokar, Franc Štrukelj, Žagar Florijan, Franc Hirs, Oskar Zajc.

Iz Prilepa od 46. pešpolka: Rudi Brudar, Ivan Lumpret (Orla iz Novega mesta).

Slovenski fantje iz Francije: Karol Vidmar, Lovrenc Kastelic, Anton Škufca, Jožef Perko, Anton Boldan, Jos. Turk, Franc Hren in Fr. Tekavčič.
Slovenski fantje, ki služijo pri 13. artil. polku Prilepu v Makedoniji: Josip Pintar, Franc Varl, Franc Ulčar, Franc Sečnik, Metod Bolte, Janez Franc, Ivan Brenc, Ivan Knavs, Jakob Bartolj, Ivan Bartolj, Ant. Pahule, Ant. Trček, Al. Mihelič.

Slovenski fantje, služeči v komandi Remontskog Depoa IV. arm. obl. v Slov. Bistrici: Josip Sternad, Bogomil Rezar, Franc Košir, Ivan Mauser, Ladislav Brgles, Koloman Škodnik, Karol Piskur, Matevž Uršič, Rudolf Susta Ivan Pleše, Albin Novak, Alojz Kukovec, Ribnikar Viktor, Franc Prudič, Franc Remškar, Ivan Rizman, Martin Ritonja, Jakob Filipič, Alojz Gračič, Franc Zvegljič, Stanko

Špan, Janez Pisanec, Anton Nagode, Mart. Novak, Janez Potočnjak, Anton Cerk.

Fantje - mornarji iz pomorske luke Gjenovič. Boka Kotorska: Lovrenc Ciprle, Ivan Zakrajšek, Vinko Munda, Franc Slabe, Alojzij Rajko, Janko Kržišnik.

V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«!

LISTEK

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

»Saj se boš sam kmalu oženil in tedaj upam, da bomo imeli vso noč.«
»Tudi jaz se nadejam,« je odgovoril Donal in se opravljal proti domu.
»Kaj sem še hotel reči?« je rekel Red, kakor tise bil naenkrat nečesa domislil.
»No, kaj je, Red?«
»To so pravzaprav vaše družinske zadeve in meni tise ne bilo treba vanje vmešavati,« je dejal Red in vs zardel v temi. »Pravijo, da tvoja bodoča žena, Janal, ne bo hotela stanovati z Nodlag pod isto streho, in moja stara mati je včasih tako zapuščena —«
»Ti bi jo rad sem spravil, kajne?«
»Da, če bi ne bilo zanjo več prostora na Glenanaru.«
»Dokler bomo mi imeli še skorjo kruha in požitek vode,« je izpregovoril Donal slovesno, »bo tudi Nodlag imela svoj prostor pri mizi, pa naj pride v hišo, kdor hoče —«
»O, nisem te hotel žaliti!« je prosil Red.
»Saj me tudi nisi. Sedaj vsaj vem, da bo našla v tebi prijatelja, Red, če se ji vse ponesreči.«
»Da, našla ga bo in enkrat ji bom to morda mogel dokazati,« je odgovoril Red. »Lahko noč!«

XVI. poglavje.

Polnočen shod.

Polnočni shod se je vršil v starem, sivem gradu, eni izmed štirih mejnih trdnjav, ki so jih sezidali za časa kraljice Elizabete. Grad se je dvigal na majhnem griču, nekdanj najbrže moreni kakega mogočnega ledenika, ki je zirknil navzdol iz gorskih dolin in valil pred sabo prod kamenja in prsti. Sedidan je bil iz sivega apnenca in je kljuboval vsem vetrovom, ki so veli.
Tu so v preteklih časih taborili bojevniki z železnimi oklepi, ki so branili vso okolico pred uporniki, in prav tu so se zbrali to jasno, mrzlo noč, ko je vsenaokrog nemo blestel sneg, potomci onih istih upornikov, tako vročekrvni, tako drzni in tako maščevalni kakor njihovi očetje pred tristo leti. Nekateri so sedeli na kamenitih stopnicah, ki so vodile v zgornje prostore gradu, drugi so sloneli ob težkih zidovih, nekaj pa jih je bilo skritih na vrhu, da stražijo pred tujci in sovražniki. Vsi so bili mladi kmetje in delavci. Nekateri so se še sedaj šteli med bele može, nekdanj so pa vsi nosili bele srajce. Med njimi sta bila dva sinova Dana Lyncha, katerega je obsodila ista porota, ki je Edmonda Connorsa sprostila. Leta niso nič izpremenila njunih src, dasi sta ju čas in skrb globoko uklonila. Ko se je raznesla strašna vest po vsej okolici, je nanovo zaplapolal ogenj tlečega sovraštva. Tadvla mladeniča sta bila tudi bratranca Nane Hegarty, Donalove neveste. Velikih uvodov niso delali, vsaj z molitvijo niso začeli zborovanja.

»Možje,« je izpregovoril mladi Lynch, »dobro veste, zakaj smo tukaj. Povsod se je razširila vest, da je sedaj v naši sredi seme in zalega peklenskega lepova Dalyja, ki sta jo zapustila oče in mati. In sedaj vas vprašam, kaj naj storimo?«

»Ali smo se zato zbrali?« je vprašal mlad kmet, ki ni bil posebno velik prijatelj Lynchov.

»Da, in ali nimamo dosti vzroka?« je vzkipeł Lynch. »Meniš li, da bomo stali s prekrizanimi rokami in gledali ta peklenski zarod med poštenimi ljudmi, ki se niso še z ničemer osramotili, dasi jim je mnogo skrbi trkalo na vrata?«

»Ampak vendar se mi zdi čudno,« je odgovoril prejšnji kmet, »da si nas sklical na vojsko zoper otroka, ki ni še nikomur nič huđega storil. Kaj more zna zato, kdo so njeni starši?«

»Tebi je lahko govoriti, Connor Brien,« je dejal Lynch, »toda če bi ti vedel, kaj se to pravi zjutraj vstati in si misliti, da tam v Coorku Angleži sedaj obešajo tvojega očeta, in sicer, pri svetem Bogu, nedolžnega —«

Tu je ubogega moža začelo dušiti in moral je nehati. Toda to je na njegove posušavce bolj vplivalo kakor najprepričevalnejša zgovornost.

»Prav imaš, Dan,« mu je pritrdil velik, močan mož vstajaje. »Šele tedaj čutimo tuje gorje, kadar pride pred naša lastna vrata.«

»Če bi vedel, da je ta gadja zalega res med nami,« se je ogasil drugi, »pri svetem Mozesu, ali bi jo odnesla reka, ali bi se dvignila z dimom v oblake!«

»O tem smo vsi edini,« je hotel nekdo posredovati, »toda preden kaj storite, bi se morali prepričati, kako je pravzaprav s to stvarjo.«

»Da bi to zlođel, človek!« je odgovoril Lynch. »Kaj ne vemo vsi, kako je? Morali bi biti gluhi, da ne slišimo, o čemer že vsakdo govori!«

»Le počasi, le počasi, Murty!« je rekel posredovavec. »Ali mi more kdo reči, da bi Edmond Connors redil in imel pod streho koga od tega semena in te zalege?«

»Pravijo, da sam ne ve za to,« je edjal Lynch. »On ve samo, da je na božično noč otroka pobral in ga iz usmiljenja zadržal. To je vse.«

»In kdo more dokazati, da je to Dalyjev otrok?« je vprašal drugi, ki je bil miroljuben, ker mu je nasilstvo že presedalo.

»Tega ne moremo natanko dokazati,« je odgovoril Murty Lynch, »toda Dalyjeva žena je odšla v Ameriko brez otroka in nekako ob istem času so našli ono dete pri Connorsu.«

»Kak dokaz pa je to?« se je začudil zagovornik miru. »In ali sta mogla Daly ali njegova žena pustiti svojega otroka na bolj nepripravnem kraju kot pred vratmi onega moža, ki sta ga hotela spraviti na vislice?«

»Res, ta drži, Dan!« se je oglasil mlad mož, ki je do tedaj molčal. »Na vsem svetu bi ne mogla najti slabšega prostora kot je Glenanaar. Stari Ned Connors bi jo bil kmalu izročil zlomku v pesti.«

»Saj ti pravim, človek, da ni vedel in da še danes ne ve. Ali ste slišali, kaj je Dunscombe rekel svojemu lovcu, ravno preden je zapadel veliki sneg?«

»Ne, ne! Kaj pa?« je zavpilo mnogo glasov, vsi pa so se ozrli s pričakujočim obrazom.

»Ali je to Linehan?« je vprašal nekdo, ki se je hotel popolnoma prepričati o osebi.

»Da, Thade Linehan —«

Razno.

Med nevihto. »Mamica, ali smeni ili v tvojo posteljo spati, prosim sinček ponoči med nevihto. — Zakaj pa?« — »Zato, ker v moji postelji grmi.«

Grenko. »Če ti dam pet dinarjev, ali te smem poljubiti?«, vpraša teta. Janezek (zaničljivo): »Pet dinarjev! Če pijem ribje olje, mi jih daje deset.«

Dobrota. »Med vojsko sem rešil ves bataljon.« — »Kako si vendar to napravil?« — »Kuharja sem ustrelil.« Ker je namreč preslabo kuhal.

Veliko pristanisce. Pristanisce v Kölnu na Nemškem sedaj predelavajo. Mesto leži ob reki Ren in nam je znano po knjigi Mohorjeve družbe »Kelmorajne«. Ko bodo dela dovršena, bo merilo pristanisce 220 hektarov in bo največje pristanisce v notranji Evropi. Morska pristanisca so seveda še dosti večja.

Kožuovina je pač zelo draga; živali, ki jo dajejo, je zmeraj manj. Zato so začeli v zadnjem času take živali umetno rediti; zgradijo velikanske prostore z močno ograjo iz žice, da živali ne morejo ven. Notri so čisto proste in se gibljejo, kakor se hočejo; niti ne zapazijo ne, da so ujele. Kadar tvrdka potrebuje določeno mtevilo, so ji seveda takoj na razpolago.

Dragocena zbirka starih znamk. V Londonu so našli zbirko znamk, ki je bila že šestdeset let pozabljena. Njeno vrednost cenijo na 1,400.000 dinarjev.

Koliko tehta tvoje ime? To vprašanje je neumno, boš rekla ali rekel, imena vendarle ne moremo tehtati. Pa ga le. Izredno fine tehtnice že imamo, ki tehtajo tudi že milijonske dele grama in še manjše. No, in kaj bova naredila? Vzela bova listek in ga bova stehala. Nato bova zapisala na listek najino ime ali s črnilom ali s svinčnikom, in bova potem listek še enkrat stehala. Razlika med prejšnjo in sedanjo težo je teža tvojega ali mojega imena. Bolj ko debelo pišeš, večja je teža tvojega imena.

Najbolj mrzlo mesto na svetu je Vrhovansk v Sibiriji. Januar ima povprečno 50 stopenj pod ničlo; enkrat jih je bilo 73. Brr!

»Še zlodej bi se ne menil za to, kar pove ta lopov in birič,« je zavpil neki mož, ki ga je Linehan naznanil kot divjega lovca. »On ni veliko boljši kot kak ovađnik.«

»Nič ne de!« je rekel Murty Lynch jezno, ko je videl, da se tok mnenja obrača proti njemu, »tudi hudič bo govoril resnico, kadar mu tako kaže.«

»Da, da! toda kaj je rekel Dunscombe? Povej!« je zavpilo kakih dvanajst glasov.

»Kaj je rekel?« je ponovil Murty, da okrepi svoj odgovor. »Rekel je, da je stavil staremu Connorsu ponudbo glede otroka in da se bo ta še kesal, če je ne sprejme.«

»Kako ponudbo?« je zavpilo nekaj mož, ki niso verjeli. »To je bila piškava kupčija, če jo je ponujal Dunscombe. On bi osleparil samega zlodja.«

»Ponudil se mu je, da hoče vzeti otroka, zanjo skrbeti in jo vzgojiti v gospo —«

»In jo poluteraniti?«

»Tega ni rekel.«

»Pa je mislil.«

»Prav, vidim, da ste vsi proti meni,« je dejal Dan Lynch. »Pa naj bo, kakor hoče, jaz izvršim vse sam, ko ste vi tako strahopetni —«

»O le počasi, Dan,« je zakričal veliki mož. »Ti nas poznaš ravnotako kot vsak drugi —«

»Poznam te, Dinny, in vem, da si mož in sin moža.«

Otroška pravljica.

XVII.

Storžek je sladkor, a ne more zdravila: ko pa vidi prihajati grobarje, da ga odneso, vzame čistilo. Potem se laže in za kazen se mu nos zdaljša.

Komaj so zdravniki odšli iz sobe, se je Sojka približala Storžku in ko mu je potipala čelo, je ugotovila, da ga muči grozna mrzlica. Zaskrbelo jo je in je usula na pol kozarčka vode neki bel prašek in ga dala dondku, rekoč mu ljubeznivo:

»Popij lepo in čez nekaj dni boš ozdravel!«

Storžek je pogledal kozarec, nakremžil malo usta in potem prašal z jokajočim glasom:

»Ali je sladko ali grenko?«

»Grenko je, a ti bo delo dobro.«

»Če je grenko, ne maram.«

»Ubogaj me in popij!«

»Grenko mi ni všeč.«

»Popij in ko popiješ, ti dam kocko sladkorja, da si popraviš usta.«

»Kje je kocka sladkorja?«

»Glej jo,« je rekla Sojka vzemši jo iz zlate sladkornice.

»Prvo bom kocko, potem pa popijem to grenko vodo...«

»Boš držal besedo?«

»Bom...«

Sojka mu je dala kocko in ko jo je zdobil in pogoltnil, je rekel Storžek oblizovaje se:

»Lepo bi bilo, ko bi bil tudi sladkor zdravilo!... Vsak dan bi ga jemal.«

»Zdaj pa drži besedo in popij teh par kapelj vode, ki te ozdravijo.«

Storžek je nevoljen vzela kozarec v roko in vtaknil vanj nos; potem ga je nesel k ustom, potem spet vtaknil nos vanj in končno je rekel:

»Pregrenko je, pregrenko! Ne morem piti.«

»Kako moreš to reči, ko nisi niti pokusil?«

»Mislim si, da je tako. Poduhal sem. Prej hočem še eno kocko sladkorja... potem popijem...«

Sojka mu je potrpežljivo ko dobra mamica dala v usta še en košček sladkorja in nato mu je znova ponudila kozarec.

»Tako ne morem piti!« je rekel dondek in se na vse načine mrdal.

»Zakaj ne?«

»Ker me muči ono zglavje, ki ga imam tam pod nogami.«

Sojka mu je odstranila blazino.

»Nič ne pomaga! Tudi tako ne morem piti.«

»Kaj ti pa sedaj ni prav?«

»Trpim na vratih, ki so napol odprta.«

Sojka je šla in zaprla vrata.

»Kratkomalo,« se je zadržal Storžek in se spustil v jok, »te grenko godlje ne bom pil, ne, ne, ne...«

»Otrok moj, kesal se boš...«

»Nak, ne bom se...«

»Tvoja bolezen je nevarna...«

»Nič ne de...«

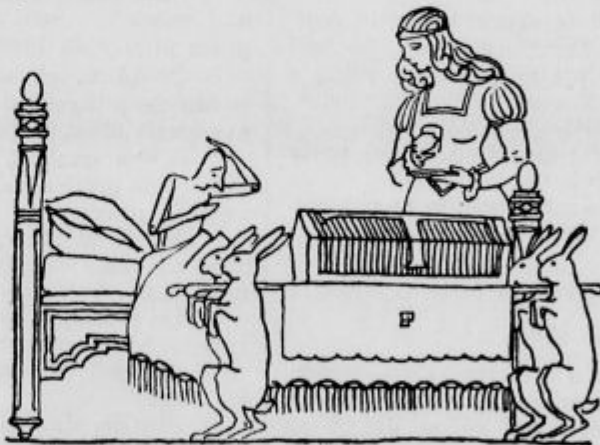
»Mrzlica te pobere in odnese na oni svet...«

»Naj me pa...«

»Kaj se ne bojiš smrti?«

»Bojim? Rajši umreti ko piti to zoperno zdravilo!«

Ta trenutek so se vrata v sobo odprla in vstopili so štirje kunci, črni ko črnilo, in neli na ramah majhno mrtvaško krsto.

...in vstopili so štirje kunci, črni ko črnilo, in neli na ramah majhno mrtvaško krsto.

»Kaj pa bi radi pri meni?« je zaklical Storžek in se prestrašen vzravnal, da bi sedel.

»Prišli smo, da te odnesemo,« — je odgovoril največji kunec.

»Odnese? ... Saj jaz vendar nisem še mrtev!« Še ne, a čez par minut boš, ker nisi hotel piti zdravila, ki bi ti pregnalo mrzlico!...«

»O Sojka, moja Sojka,« je začel vpiti dondek, »dajte mi, dajte oni kozarec! Hitro, hitro, za božjo voljo, ker ne maram umreti, ne... ne maram, nočem umreti...«

Zagrabil je za kozarec z obema rokama in ga na dušek izpraznil.

»Sila kola lomi!« so rekli kunci. »Topot smo prišli zastoj,« so še pristavili in naloživi znova malo rakev na ramena, so odšli godrnjaje in mrmraje iz sobe.

Storžek je kmalu nato skočil lepo zdrav iz postelje, ker vedeti je treba, da imajo lesenjaki posebno pravico, redko zboleti in hitro ozdraveti.

Videč Sojka, kako teka in se vrti po sobi boder in vesel ko mlad petelinček, mu je rekla:

»Moje zdravilo ti je res dobro storilo, ne?«

Vseh prebivalcev na zemlji je 1850 milijonov; od teh je približno polovica belega plemena.

Deset kilometrov globoko v zemlji znaša toplota že 250 stopenj.

Čudna vožnja. Kapitlan Wall je stavil, da bo jahal 240 kilometrov na krokodilu. Jahal je. Bakarskih otokov v mjesto Valencia na Španjskem, vožnja je trajala 12 dni in 42 minut. Namesto sedla je imel — majhen splav, krokodila je vodil z vajeti in jekleno palico.

Ta pa zaa. Sedemnajstleten fant je v Londonu odprl gostilno s 7 natakariji. Vsak natakar je najmanj dvakrat bolj kot star kot on sam. Sedaj ima že 150 stalnih gostov, ki vsak dan v njegovi gostilni kosijo in večerjajo. Piše se ta gostilničar Benjamin Peck in je menda res Benjamin med gostilničarji.

Največja farma za rejo žely je v Beaufortu v Ameriki; vsako leto jih zrejdijo tam 30 — 40.000.

Največji demant sveta je znani »Excelsior«, ki je last nekoga vladarja na otoku Borneo. Ima 970 karatov.

Dobro pogodili. Nedeljska šola je. — Duhovnik pravi otrokom: »V Afriki je na tisoče majhnih črnih otrok, ki brez obleke in obuvala letajo okoli in ki nimajo nobene nedeljske šole. Zakaj naj torej dober deček hrani denar?« Dečki, vsi naenkrat: »Zato, da gre lahko v Afriko!«

Še ena iz šole. Učitelj: »Kaj ne, pošteno si jih dobil doma, ker si prinesel tako slabo spričevalo?« — »O ne, to bi mojega očeta bolj bolelo kot mene.« — »Zakaj?« — »Zato, da gre lahko v rokah.«

Ljubezniv soprog. »Natakari! Dvakrat pečenko; zame in za mojo ženo!« — »Imamo samo še za enkrat.« — »Tako! Kaj bo pa moja žena jedla?«

Gumb. Nemški kmetje imajo to grdo navado, da v cerkvi v puščico gumb mečejo. — Pri neki predstavi je hotel nekdo tudi to napraviti, pa mu je rekel gospod, ki je denar pobiral: »Oprostite, tukaj nismo v cerkvi.«

Podjetna stara mamica. 86 let stara mamica je hotela svojemu ravno toliko let staremu možu kupiti nove srajce. On se je pa branil in je dejal, da ima še starih dosti. Ko le ni odnehala, ji je rekel: »No, in če umrjem, kdo bo pa srajce za menoj ponosil?« — »Moj drugi mož, je bil odgovor mamice.«

»Pa kako! Spet me je na svet spravilo!...«

»Zakaj si se potem pustil tako prosili, da bi ga pil?«

»Zato, ker smo vsi otroci taki. Bolj se bojimo zdravila ko boleznii.«

»Sram vas bodi!... Otroci bi morali vedeti, da jih dobro zdravilo o pravem času lahko reši hudo boleznii in mogoče celo smrti...«

»O, drugi pot pa se ne bom pustil toliko prositi! Spomnil se bom onih črnih kuncev s krsto na ramah in koj zagrabilim kozarec in dol z njim!...«

»No, zdaj pa pridi malo sem k meni in mi povej, kako si prišel v roke razbojnikom!«

»Sel sem, ker mi je dal lutka Ogenjzrl nekaj zlatnikov in mi rekel: »Vzemi in nesi očetu!« a jaz sem namesto tega našel na cesti Lisico in Mačka, dve zelo dobri osebi, ki sta mi rekli: »Ali hočeš, da se pomnožijo tvoji zlatniki na tisoč in dvatisoč? Pojdi z nama in peljeva te na Polje čud.« In jaz sem rekel: »Pojdimo in oni so rekli: »Ustavimo se tu v gostilni pri rdečem raku in o polnoči odrinemo.« In ko sem se zbudil, ju ni bilo več, ker sta že odpotovala. In jaz sem začel hoditi ponoči, ki je bila tema, ki se je slela nemogoča. Zato sem dobil na cesti razbojnika, ki sta bila v dveh vrečah za oglje, ki sta mi rekla: »Na dan s parami!« in jaz sem rekel: »Jih ne dam.« Ker sem skrtil svoje štiri zlatnike v usta in eden od razbojnikov mi je poskusil deti roke v usta, in jaz sem ga ugriznil in mu odtrgal roko in sem jo potem pljunil, a namesto roke sem pljunil mačjo tace. In razbojnika sta tekla za mano in jaz sem tekel kakor tečem, dokler me nista dotekla in me zvezala za vrat na neko drevo v tem gozdu in rekla: »Jutri se vrneva in tedaj boš mrtev in z odprtimi usti in ti odnesemo zlatnike, ki jih imaš skrite pod jezikom.«

»In zdaj, kje imaš zdaj one štiri zlatnike?« je vprašala Sojka.

»Zgubil sem jih!« je odgovoril Storžek, a se je zlagal, ker imel jih je v žepu.

Komaj je izbleknil laž, mu je zrastel nos, ki je bil že tako dolg, kar za dva prsta.

»In kje si jih izgubil?«

»Tu — blizu — v gozdu.«

Ob tej drugi laži se mu je nos še bolj podaljšal.

»Ce si jih izgubil v bližnjem gozdu,« je rekla Sojka, »jih poiščemo in najdemo: ker vse, kar se zgubi v sosednem gozdu, se vedno najde.«

O, zdaj šele sem se prav spomnil,« je povzel dondek zmeden, »onih štirih zlatnikov nisem zgubil, le požrl sem jih, ne da bi zapazil, ko sem pil vaše zdravilo.«

Na to tretjo laž se mu je nos tako nenavadno podaljšal, da se ni mogel ubogi Storžek nikamor več obrniti. Če se je obrnil sem, je zadel z nosom ob posteljo ali ob šipe v oknih, če se je obrnil tja, je opletal z njim po stenah in vratih, če je privzdignil glavo, je tvegat, da ga ne zabode Sojki v oko.

Na to tretjo laž se mu je nos tako nenavadno podaljšal, da se ni mogel ubogi Storžek nikamor več obrniti.

Sojka ga je gledala in se smejala.

»Zakaj se smejete?« jo je vprašal dondek ves zmeden in v skrbeh radi presnetega nosa, ki je še sproti rasel.

»Smejim se laži, ki si jo izbleknil.«

»Kako veste, da sem lagal?«

»Laži, otrok moj, je lahko spoznati; dvoje vrst jih je: so laži, ki imajo kratke noge in so debele, da jih je mogoče koj otipati, in laži, ki imajo dolg nos. Tvoja na primer, je ena izmed onih, ki imajo dolg nos.«

Storžek, ki ni vedel od sramote, kam bi se del, je poskusil pobegniti iz sobe, a ni prišel na plano, ker njegov nos je bil tako zrastel in se zdaljšal, da da ni mogel več skozi vrata.

Spet šola. »Kaj delaš v šoli?« — »Čakam, da pozvoni in da grem domov.«

Dvojna mera. Rockefeller je eden največjih ameriških bogatašev. Dva prijatelja sta se zgovarjala in je rekel prvi: »Ali si že kdaj mislil, kaj bi naredil, če bi imel Rockefellerjevo premoženje?« — »Ne, še nikoli. A večkrat sem si že mislil, kaj bi Rockefeller naredil, če bi imel moje dohodke.«

Ljudje brez časti pri starih Nemcih niso smeli iti v nobeno družbo, si niso smeli striči brade, niso smeli sedeti na konju, ne nositi orožja; noben pošten človek ni smel piti iz iste posode z njimi. Brezčastneža so smatrali za senco, in kdor mu je kaj naredil, so ga tudi samo kot senco kaznovali. Ko je sijalo sonce, so ga postavili pred steno in so tolkli po njegovi senci.

Dobro sree. »Kje je potica, ki je bila tukaj?« — »Sinček.« »Dal sem jo majhnemu lačnemu dečku, mamica!« — »Pojdi sem, ljubi moj otrok, da te poljubim. Kdo pa je bil tisti deček?« — »Jaz, mamica.«

Staro drevo. V Turingiji na Nemškem leži na tleh staro drevo, od viharja podrt. Še v višini 10 metrov je imelo premer dobrih treh metrov, staro je pa 1500 let.

Sodnik. Pri obravnavi je nemirno. Sodnik zavpije: »Še eden naj kaj zine, ga bom takoj dal vreči ven.« Obtoženec: »Živijo, živijo, živijo!« Da bi namreč njega dal sodnik ven vreči.

Krvavo preganjanje katoličanov v Armeniji.

Spomnimo se na grozovitosti turških napadov, da bomo mogli imeti vsaj senco prisposodbe o groznih morijah katerim je izpostavljen ubogi Armenski narod.

Armenci so katoličani, njihovi sosede v Siriji pa Turki z vsemi tistimi lastnostmi kakršne so imeli Turki pri napadih v slovenske dežele. Od časa do časa se pojavijo v ubogi deželi divje klanje in tedaj tečejo potoki krščanske krvi, umirajo nedolžni armenski katoličani pod turškimi noži in krogliami. Premoženje katoličanov je vedno izpostavljen roparskim rokam turških band.

Nekaj številčk iz preteklosti. Leta 1895 so Turki pobili 300.000 kristjanov, leta 1909 20.000, med vojno od leta 1915 do 1918 je turško sovraštvo do kristjanov ugonobilo 1.000.000 ljudi, leta 1920 9000, leta 1921 7000 nedolžnih žrtev.

Evropskim državam so ta grozodejstva znana. Misijonarji vedno sproti obveščajo o teh dogodkih svoje države. Zato je Dru-

štvo narodov naročilo Franciji, da upostavi v Siriji red s svojim vojaštvom. — Francija je rada sprejela varuštvo teh dežel toda samo, da jih izkorišča in črpa njihove zaklade, za uboge kristjane je pa brezvernim francoskim generalom malo mar. Nasprotno! Ravno katoliške može pošiljajo po nepotrebem v armensko gorovje, da jih tam Turki pobijejo.

Sedanjim francoskim četam v Siriji poveljuje oholi general Sarail, ki je popolen brezverec. Ukazal je svojim vojakom, da so polovili in pobili okoli 100 Druzov (tako se imenujejo tamošnji turški prebivalci). Pobite so Francozi javno zasramovali in s tem razkačili turške rojake, ki so sklenili novo maščevanje.

Seveda se Turki niso spravili na obožene Sarailove vojake, ampak na ubogo, mirno civilno prebivalstvo, ki ni bilo prav nič krivo na Sarailovem barbarstvu. Na nedeljo 18. oktobra prejšnjega leta so popoldne nečudoma navalile turške tolpe v predmestje Damaska, kjer prebivajo najrevnejši Armenci, ki so pribežali pred Turki iz severnih krajev in so si tu postavili skromno hišico in majhno gospodar-

stvo. Toda turško sovraštvo ne izbira: možje, žene, otroci, bolniki in starčki — skupno nad 1000 duš je izdihnilo v tem klanju. Prebivalstvo je v strahu in trepetu bežalo kamor je moglo. Izpraznjene hiše so potem turški banditi zažgali in izropali. Trupla mrličev so na najgroznejše načine onečastili. Neki noseči ženi so preparali trebuh, izrezali njen sad, nalili s petrolejem in jo zažgali, da je umrla v groznih mukah.

Kdo bi verjel, da je še danes mogoče tako preganjanje kristjanov v deželi kjer je stotisoče evropskih vojakov, ki imajo nalog, zanesti v te kraje evropsko izobrazbo in varovati v deželi mir in red. In kako je odgovoril general Sarail na to grozovitost? Zahteval je, da mu Druzi izroče 3000 pušk, plačajo 100.000 funtov šterlingov in obljubijo, da Francozov ne bodo več napadali. Za uboge Armence, ki radi svoje krščanske vere in radi barbarstev francoskih vojakov prelivajo kri, ni visoki general niti z mezincem mignil. Tu vidimo v kako slabem varstvu so kristjani, če jih varujejo brezverske države kakršna je danes Francija.

Preizkušajte mirne duše najprej vsa mila! - Naposled se boste odločili vendar za Elsa-mila.

Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se penča toaletna mila, ampak imajo

v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. One store kaže mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa-mil: Elsa-lilijno mlečno milo, Elsa-glicerinsko milo, Elsa-boraksno milo, Elsa-milo za britje, Elsa-katransko

ali šampon milo. Za poizkušnjo 5 kosov Elsa-mila, že obnemem z zavojnico in pošilnico za 52 Din proti vnaprej poslanemu denarju. Po povzetju za 10 Din več (za pošilnico). Naročila je nasloviti na lekarnarja EUGEN V. FELLER — Stubica Donja, Elsatrg 16, Hrvatska.

Sport kot vzgojitelj.

Če kdo na kmetih sliši ime sport, navadno reče: »Se ta neumnost.« Isto si lahko slišal pred petnajst ali dvajset leti o telovadbi. In vendar, koliko izbranih telovadcev imamo danes ravno na kmetih! Sport pomeni kakšno narodno igro ali vajo prav v ljudskem smislu, za zabavo in razvedrilo, pozneje seveda tudi za tekmovanje. O tem bomo še govorili. Danes se omejimo na to, da govorimo o sportu kot velikem vzgojitelju.

Če hočeš kaj začeti, se moraš temeljito pripraviti in ne smeš lopniti noter kar tjavendan. Sedaj pa pogledj: Visokošolci angleških visokih šol Oksford in Cambridge veslajo vsako leto na koncu marca za stavo, kdo je boljši. Na vsaki strani jih vesla samo osem v enem čolnu. In za ta boj, ki traja samo 20 do 25 minut, se pripravljajo z največjo skrbjo celih šest mesecev.

Sport nas navaja na to, da držimo besedo; besedolomstvo je pravemu sportniku neznano. Pogledj: bokser Dundee bi bil moral nastopiti na Francoskem proti nekemu drugemu bokserju, pa je dano besedo prelomil in se je odpeljal v Ameriko. In Francozi so nato sklenili, da nikdar več ne bo smel na Francoskem nastopiti, dokler dane besede ne izpolni. Hočejo ohraniti prapor sporta čist in neomadeževan.

Sportnik ne sme nikdar in nikjer varati in goljufati, tudi v takih rečeh ne, ki se nam sicer ne zdijo goljufija. Spet pogledj: Ameriški bokser Floyd Johnson je nastopil proti črncu Willsu, ki je eden najboljših bokserjev sveta. Johnson je dobro vedel, da Willsu nikakor ni kos in da bo premagan, kar se je seveda tudi zgodilo. In kaj je naredila ameriška bokerska sportna zveza? Prepovedala je Johnsonu vsak nadaljnji nastop v Ameriki za vse njegovo življenje, češ, da je goljufal. In zakaj goljufal? Zato, ker je nastopil proti Willsu, kar je privabilo silno veliko ljudi, ki so morali plačati izredno visoko vstopnino. Tem ljudem je torej na goljufiv način vlekel denar iz žepa; vedel je, da boj ne bo resen, pa je vseeno nastopil. Vse sportne zveze gledajo na to, da je sport vzvišen nad vsemi nizkotnostmi in da je pravi vzgojitelj naroda.

Radio in obisk službe božje.

Radio prenaša glasove brez žice širom sveta. Če imaš v svoji sobi majhen aparat, lahko slišiš koncerte, godbo, petje, govore, pridige in novice skoro iz vsega sveta. Nekateri leni in prebogati ljudje so pa začeli uporabljati tudi to koristno napravo zato, da ob nedeljah pasejo lenobo in se izogibljejo službe božje.

Amerikanski mesečni list Fortnightly Review je zbral odgovore na vprašanje,

kako vpliva radio na obisk službe božje. Iz odgovorov je razvidno, da je radio zelo škodoval protestantski cerkvi. Protestanti v Združenih državah so povečini farmerji, ki bivajo zelo razstreseni po deželi daleč od svojih cerkva. Ko so avtomobili postali v Ameriki splošno prometno sredstvo, je obisk cerkva pri protestantih zelo narasel. Farmerji so se vozili z avtomobili v cerkev. Sedaj pa, ko so si nabavili radio, mnogi najraje opuščajo pot v cerkev. Mislijo, da jim pač ni treba delati dolge poti, ko pa doma lahko sede v naslonjaču in s cigaro v ustih poslušajo cerkveno petje in pridige. Pri tem jim niti ni treba poslušati dolgočasnih govorov domačega župnika, ampak slišijo najboljše govornike v Newyorku in Chicagi. Protestantovske cerkve so prazne in radio bo uničil še ta obisk, kolikor ga je.

Nikakor pa radio ne more in ne sme škodovati katoliškim cerkvam. Katoliška cerkev zapoveduje, da mora biti vsak katoličan vsako nedeljo in praznik osebno navzoč pri službi božji. Za katoličane je najvažnejša sv. maša, pri kateri morajo biti verniki navzoči. Protestanti pa so sveto mašo zavrgli in postavili v ospredje pridigo in cerkveno petje, ki ga lahko vsak doma že ravnotako dobro sliši kot v cerkvi.

! Ako še niste, pošljite naročnino !

Zalostnim srcem naznanjamo, da je naša draga hčerka, sestra in teta, gospa

Anka Kropivšek roj. Grabnar

dne 17. marca t. l. stara 24 let, v Lensu (Francija), na posledicah španske bolezni umrla, zapuščajoča moža s 14 mesečnim sinčkom. Vsem, kateri ste jo poznali, jo ohranite v blažem spominu! Njej pa bodi lahka tuja zemlja, katera jo je zvalila z doma z dolžnostjo, slediti svojemu možu.

Motnik, 27. marca 1926.

RODBINA GRABNAR.

Razprodaja IN ZNIZANE CENE samo do praznikov.

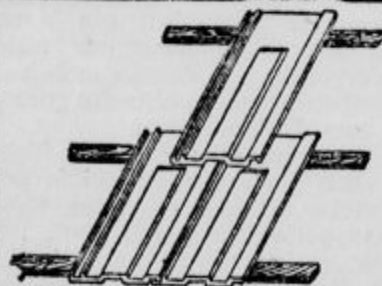
OBVESTILO. Cenjeno občinstvo obveščam, da bom razprodajal zalogo čevljev s 50% izpod cene. - Nadalje sem znižal ceno vsej manufakturi 20%, svilene rute, šale, nogavice, perilo, žensko in možko, cajg, hlače, dožne plašče itd. - Znižal sem ceno tudi vsej železnini. - Zaloga vedno svežega Trboveljskega cementa po tovarniški ceni. - Posebno opozarjam cenj. odjemalce na prvovrstno banaško moko in drugo špicerijo, ker dobite vedno samo svežo in prvovrstno blago po konkurenčno nizki ceni. - Do praznikov vsak teden sveža banaška moka. Sveža moka, kakor vsa druga špicerija se dobi tudi v mojih podružnicah. Za obilen obisk se priporoča lastnik trdke. **FRANJO ČERNE**, glavna trgovina Radeče. Podružnici: Zidani most in Jaguena. - Razprodaja čevljev in znižane cene za drugo blago samo do praznikov.

Stara, strokovno izkušena, solidna tvrdka

Vas bode postregla vedno dobro in vestno, kadar rabite blago za moške ali ženske obleke, ker ima zveze s prvimi in najboljšimi tovarnami. Proda v lastnih prostorih in gleda ednole na velik promet. Torej kadar kupujete in pridete v Ljubljano ali naročite po rošti, obrnite se naravnost na občeznato tvrdko

R. MIKLAUC „PRI ŠKOFU“ v LJUBLJANI

kjer bodete, ako še niste, sigurno postali stalen naročnik in odjemalec. V zalogi je le prvovrstno blago, bogata izbira, po najnižih konkurenčnih cenah in prijazna postrežba.

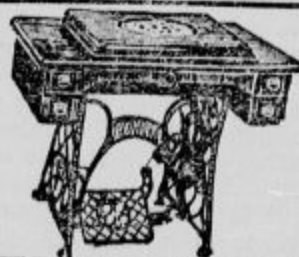
Najtrpežnejše strešno kritje!

— Združene opekarne d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor bobrovcev (biber) in

* * zidno opeko * *

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Gospodinj, šivilje, obrtniki! Dosedaj neprekosljivi

„Köhler“ šivalni stroji

z 10 letnim famstvom se dobe v najmodernejših opre mah za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri trdki

Iv. Auerhammer, Ljubljana, Kotočvrska ulica 3

Prodaja tudi na obroke!

Tako krasno se pere edino to z
milom
„Gazela“

To res pravo gospodinjstvo milo učinkuje temeljito in istočasno blagodejno na vsako, tudi najfinejšo perilo. Uporabljajte samo to milo, kajti z njim prati je prava igračka.

Vedite pa tudi, da se v vsakem tisočem kosu nahaja zlatnik.

Ako ga najdele, pomeni to za Vas dvojno srečo!

Cepljena požlahtnjena trta

Smederovka, Muškat, Hamburg, Prokupac, Ranjska in Italijanska Graševina, Malaga, Sasla beli in rudeči, Lisičina, Blatina in Zilavka na najboljši ameriški podlagi se dobi s polnim jamstvom glede pristnosti podlage, žlahtne sorte in kvalitete v trtnici »Mitinac« M. Obrenovića i Ž. Popovića, Smederevo. Cenike zahtevajte v Smederevu pri g. Ziki Popoviću, ekonomu, v Beogradu pri g. M. Obrenoviću, agr. inž., Poenkareova ulica 35.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS
Svetovno znani zdravilni vreleci:

„TEMPEL“ — „STYRIA“ — „DONAT“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni,
bolezni srca, ledvic in jeter

Sezona: MAJ — SEPTEMBER

Cene zmerno — V pred- in posezoni znaten popust — Koncertira
vojaška godba — Največja udobnost — Radio — Prometne zveze
ugodne — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina

Vabilo k REDNEMU OBČNEMU ZBORU

»Hranilnice in posojilnice v Srednji vasi«, ki se bo vršil dne 11. aprila ob 3 popoldne v uradnih prostorih. — Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1925; 3. Slučainosti.

NAČELSTVO.

Zlatnik v »Zlatorog« terpentinovem milu so dalje naše sledeče osebe: Katarina Krabica, Ljubljana, Sp. šiška, Gubčeva ul. 11; Ana Štajner, Domžale 90; Amalija Japelj, Ljubljana, Tržaška cesta (kupila v trgov. Marija Jemec); Marija Perc, Maribor, Gosposka ulica; Marija Volonta, Rakek; Pepica Hobot, Zagreb, Ilica 133; Milko Mihelič, soproga prof., Sisak. 2019

Belo platno

lastne manipulacije po silno zažrtanih cenah n. pr. Čeljsko platno meter D 11" — Slovensko 13" — Vojško 14" — Savinsko 15" — Angleski šifon 16" — Batisti šifon 18" — i nadalje fino platno za rjuhe, kapne in prevleke, namizne prte, serviljete in obrisače razpošilja letos

veletrgovina R. Stermeckl, Celine števil. 19

Zahtevajte vzorce in ilustrirani cenik z čez 1000 slikami. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Trgovci engro cene.

ČILSKI SOLITER

s 15.5 0/0 dušika.

Najboljše dušično gnojilo za vse spomladne setve, posebno za slaba žita.

Dobi se pri vseh poljedelskih in gospodarskih društvih, v vseh prodajalnah veštačkih djubriv, skladiščih Ministerstva za poljedelstvo in vode in pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo

g. Ivo Ceriniću

Karlovac (Hrvatska).

Pojasnilo o uporabi in vsa navodila o praviem gojenju daje brezplačno

Delegacija Proizvajalca Čilske Salitre
Poenkareova ulica 35 u Beogradu.

Denar! Denar! si lahko prihranite, ako kupujete v trgovini Ant. Savnika v Škofji-Loki. Krasna izbira vsakovrstnega manufak. blaga po izvanredno niski ceni. Manufak. vzorce pošljem na ogled za 8 dni, ilustr. cenik z več 100 slikami popolnoma zastonj. Ne zamudite ugodne prilike.

Palma

Trpežni PALMA-kaučuk pete in podplati s, napravljeni iz najboljših surovin, varujejo Vaše obuvale, so trikrat trpežnejši kot usnje in Vam omogočajo elastično hojo. — Ni razkošje, ampak neobhodna potreba vsakega človeka.

30 % popusta elektr. motorji s letno jamstvo, žarnice kakor tudi ves elektr. material, kupite dobro in poceni pri **ELEKTRO-COMP., Ljubljana, Sv. Petra c. 25**

Vajenca z vso oskrbo v hiši sprejme kamnoseški mojster **Franc KUNOVAR** — pokopališče Sv. Križ — Ljubljana. 1853

Pošljite naročnino!

Edino najboljši **šivalni stroji in kolesa**

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke! **Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika, Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija.

Učenca za kovaško obrt, poštenih staršev, sprejemem takoj. Starost 15—16 let. Hrana in stan. v hiši. Starejša tvrdka za izdelov. vozov **Jernej PIRNAT**, kovač, **Jarše, p. Domžale.**

Hrastov okrogel LES

tudi **CELE PARCELE** ali **GOZDOVE**, **KUPUJE** »ZORA« d. z o. z. v **Črnomlju**. 1537

Nov motor prodam. Vrtilni tok 220/380 volt, 3 K. W. 1420 obratov. — **JOŽEF KRIZNAR**, mesar, **Stražišče pri Kranju**. 2075

Zlato imate v hiši,

če perete z **ZLATOROG** terpen-
tinskim milom!

Da vpeljemo Zlatorog terpen-
tinovo milo tudi tam, kjer se
dosedaj še ni uporabljalo,
vprešamo od 1. avg. 1925 v
vsaki fisočeri komad tega mila
pristen zlatnik po 10 frankov.
Dosedaj se je že mnogo zlat-
nikov našlo. Kupite Zlatorog
terpent. milo in prepričajte se
o njegovi neprekosljivi kako-
vosti. Mogoče, da najdete tudi
Vi zlatnik!

K O K S

vseh vrst, samo najboljše svetovne znamke,
ter prani in sejani nemški kovaški premog
kupite najceneje pri

D. ČEBIN,

SKLADIŠČE: METELKOVA 19
(koncem bivše belgijske kasarne). Odprto
od 1/2 8 do 12 in od 1/2 2 do 5. ure.

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroji

za hišne, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.

Prešen si nabavite
stroj, ogledite si to
izrednost pri tvrdki

L. Baraga,

Ljubljana

Seisenburg, ul. 6/1.

Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine
je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno klovne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pismal
Cena: 5 škat 46 Din, 10 škat 80 Din **LEKARNA**
TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

Suhe SLIVE in HRUŠKE

oddaja **FRAN POGAČNIK** — **LJUBLJANA**,
Dunajska cesta štev. 36. 1751

STARO ŽELEZO

in stare **KOVINE** vseh vrst kupuje **FR. STUPICA**,
trgovina z železino in poljedelskimi stroji —
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 1905

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

Račun pošnega čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Unlon“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik, Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000—, vloge nad Din 200.000.000—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriški bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.